

Místní akční plán rozvoje vzdělávání II pro MČ Praha 5

Popis potřeb škol a stavu rovných příležitostí v oblasti vzdělávání

2022

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV)

Obsah

ÚVOD.....	2
PODKLADY A VSTUPNÍ DATA	3
Výsledky dotazníkového šetření potřeb mateřských škol v rámci projektu Šablony I, II a III OP VVV v jednotlivých ORP – srovnání úvodního šetření Šablony I, Šablony II a aktuálního šetření Šablony III	4
Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	Chyba! Záložka není definována.
Personální zajištění inkluzivního vzdělávání.....	Chyba! Záložka není definována.
Další otázky související s podporou inkluzivního/společného vzdělávání....	Chyba! Záložka není definována.
Hodnocení podpory sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí	Chyba! Záložka není definována.
Výsledky dotazníkového šetření potřeb mateřských škol v rámci projektu Šablony I, II a III OP VVV v jednotlivých ORP – srovnání úvodního šetření Šablony I, Šablony II a aktuálního šetření Šablony III	15
Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	Chyba! Záložka není definována.
Personální zajištění.....	Chyba! Záložka není definována.
Další otázky související s podporou inkluzivního/společného vzdělávání....	Chyba! Záložka není definována.
Podpora sociálních a občanských dovedností a klíčových dalších kompetencí .	Chyba! Záložka není definována.
Podpora kariérového poradenství pro žáky	Chyba! Záložka není definována.
KODEX ŠKOLY.....	28
METODIKA ROVNÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ	34
PŘENOS INFORMACÍ O POTŘEBÁCH MŠ a ZŠ DO MAP	37
DOTAZNÍK MŠ (srpen 2019) – ZESTRUČNĚNÁ HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ	37
DOTAZNÍK MŠ (říjen / listopad 2021) – ZESTRUČNĚNÁ HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ..	Chyba! Záložka není definována.
DOTAZNÍK ZŠ (srpen 2019) – ZESTRUČNĚNÁ HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ	Chyba! Záložka není definována.
DOTAZNÍK ZŠ (říjen / listopad 2021) – ZESTRUČNĚNÁ HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ	42
SHRNUTÍ POZNATKŮ	50
ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ	56

ÚVOD

Jedním z cílů projektu Místní akční plán rozvoje vzdělávání II pro MČ Praha 5 je popsat a pochopit aktuální potřeby škol v souvislosti s rozvojem základních aspektů vzdělávání a rovných příležitostí ke vzdělávání všech dětí a žáků. V projektech podporovaných z OP VVV jsou obvykle sledovány a rozvíjeny zejména: Oblast společného (inkluzivního) vzdělávání; oblast čtenářské a matematické gramotnosti; podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků; podpora polytechnického vzdělávání; jazykové vzdělávání; sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence; kariérové poradenství pro žáky; digitální kompetence pedagogických pracovníků.

Pro realizaci projektů MAP jsou klíčové především oblasti čtenářské gramotnosti a pregramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka, oblast matematické gramotnosti a pregramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka a oblast společného (inkluzivního) vzdělávání. Proto se realizační tým projektu soustředil především na dotazníková šetření sloužící ke sběru a vyhodnocení informací o potřebách škol ve výše zmíněných třech oblastech a ostatní oblasti nahlížel souhrnně a doplňkově. K jejich monitorování bylo použito tzv. agregovaných dat MŠMT pro zpracovatele projektů MAP (tato data pocházejí z výstupních dotazníků pro příjemce projektů zjednodušeného vykazování, tzv. Šablon a jsou MŠMT průběžně sledována a aktualizována). Vlastní dotazníková šetření realizačního týmu projektu sledovala krom potřeb škol pro rozvoj vzdělávání také překážky, kterým školy čelí při uplatňování rovných příležitostí všech dětí a žáků (Kodexu školy definovaného Metodikou rovných příležitostí ve vzdělávání pro prioritní osu 3 OP VVV MŠMT Č. j.: MSMT-34985/2017-2). Sledována byla i další kvantitativní data definovaná Metodikou rovných příležitostí.

V obecné rovině je třeba upozornit na skutečnost, že sama představa o kvalitním vzdělávání spolu s představou o tom, jak má vyhlížet rovnost v oblasti vzdělávání v české společnosti prošla výraznými změnami. Rodiče získali až po roce 1989 možnost volby školy pro své děti. K rostoucí diferenciaci základního vzdělávání přispěla také kurikulární reforma, která od roku 2007/2008 školy vybízela k profilaci prostřednictvím školních vzdělávacích programů. S postupem času však došlo v souvislosti s procesy pokračující integrace České republiky do Evropské unie k přenesení pozornosti zejména na oblast rovných příležitostí ke vzdělávání.

Kvalitní škola tak podle současných představ dosahuje výborných výsledků prostřednictvím kvalitních podmínek a procesů vzdělávání, podporujících rovnost a sociální inkluzi napříč společností. Stále větší pozornosti odborníků se těší krom kvantitativních dat a měřitelných výsledků vzdělávacího procesu v podobě tvrdých kritérií efektivity a excellence také kvalitativní ukazatele. Větší pozornosti odborníků se nyní dostává samotným podmínkám a procesům vzdělávání, klimatu a vedení školy, metodám výuky a vzájemným mezilidským vztahům. Moderní vzdělávání již nemá být

integrativní, ale inkluzivní. Má umožnit rozvinout plně potenciál každého dítěte a žáka. A to bez ohledu na jeho zdravotní či socioekonomická znevýhodnění.

1 PODKLADY A VSTUPNÍ DATA

Jako podklady pro zjišťování stavu rovných příležitostí a příčin identifikovaných problémů v území relevantním pro projekt MAP II pro MČ Praha 5 byly využity Výsledky dotazníkového šetření potřeb mateřských škol v rámci projektu Šablony I, II a III OP VVV v jednotlivých ORP a Výsledky dotazníkového šetření potřeb základních škol v rámci projektu Šablony I, II a III OP VVV v jednotlivých ORP (realizovaného MŠMT) s daty zpracovanými k 22. 11. 2021. Další postřehy a informace pocházejí z vlastních dotazníkových šetření realizačního týmu v oblasti sběru dat požadovaných na základě již zmíněné Metodiky rovných příležitostí, dotazníkového šetření monitorujícího překážky v naplňování Kodexu škol a přenosu informací o potřebách škol do MAP, realizovaných a vyhodnocených v druhé polovině roku 2019. Dotazníková šetření realizačního týmu MAP byla zopakována a opětovně vyhodnocena také v druhé polovině roku 2021. Nezastupitelnou roli při ověřování poznatků o potřebách škol pak sehrály i neformální rozhovory členů realizačního týmu s řediteli a pedagogy škol. Na jejich základě pak vznikl tento dokument.

2 AGREGOVANÁ DATA MŠMT

2.1 MATEŘSKÉ ŠKOLY

Výsledky dotazníkového šetření potřeb mateřských škol v rámci projektu Šablony I, II a III OP VVV v jednotlivých ORP – srovnání úvodního šetření Šablony I, Šablony II a aktuálního šetření Šablony III

VÝSTUPY Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ POTŘEB MATEŘSKÝCH A ZÁKLADNÍCH ŠKOL – srovnání úvodního šetření Šablony I (výzva č. 22 a 23), dotazníkového šetření po ukončení výzvy č. 22 a 23 podmiňujícího vstup do Šablon II (výzva č. 63 a 64) a aktuálního šetření po ukončení výzvy č. 63 a 64, podmiňujícího vstup do Šablon III (výzva č. 80 a 81). V případě Šablon III jde o aktuální otevřené šetření, které ještě probíhá a ukončeno bude až 27. 4. 2022. Použita byla průběžná zjištění reflektující dostupná data k 22. 11. 2021. Dotazník kompletně vyplnilo 27 z 29 škol.

TABULKA Č. 1 Podíl škol, které vyplnily dotazník

TABULKA Č. 1	v rámci ORP						v rámci kraje						v rámci ČR					
	ŠI		ŠI/II		ŠII/III		ŠI		ŠI/II		ŠII/III		ŠI		ŠI/II		ŠII/III	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
Počet ředitelství / právnických osob vykonávajících činnost MŠ (dále jen MŠ): (uvedených v Rejstříku škol a školských zařízení v době šetření)	29	100,0%	32	100,0%	34	100,0%	421	100,0%	441	100,0%	442	100,0%	5 301	100,0%	5 376	100,0%	5 404	100,0%
z toho kompletně vyplnilo dotazník:	27	93,1%	28	87,5%	27	79,4%	395	93,8%	363	82,3%	320	72,4%	4 977	93,9%	4 464	83,0%	4 318	79,9%
z toho nevyplnilo dotazník:	2	6,9%	4	12,5%	7	20,6%	26	6,2%	78	17,7%	122	27,6%	324	6,1%	912	17,0%	1 086	20,1%

Z celkového srovnání tohoto komplexního dotazníkového šetření jsou vzhledem k uplatňování rovných příležitostí relevantní zejména tabulková srovnání pokroku v hlavních oblastech podporovaných z OP VVV (TABULKA Č. 2 a TABULKA Č. 3), podpora

inkluzivního - společného vzdělávání (TABULKA Č. 4), personální zajištění (TABULKA Č. 4.B), další otázky související s podporou inkluzivního vzdělávání v MŠ (TABULKA Č. 5: Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání školami a hodnocení kvality spolupráce a TABULKA Č. 6: Hodnocení kvality spolupráce v rámci využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání) a podpora sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí (TABULKA Č. 7). Červenou barvou jsou v tabulkách zvýrazněny výsledky pod průměrnou hodnotou v rámci ČR.

TABULKA Č. 2 Hlavní oblasti podporované z OP

TABULKA Č. 2: Hlavní oblasti podporované z OP	Průměrné hodnocení aktuálního stavu 1)									Rozdíl v hodnocení (průměrné hodnocení v ŠI/II/III oproti průměrnému hodnocení v ŠI)		
	v rámci ORP			v rámci kraje			v rámci ČR			v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
	ŠI	ŠI/II	ŠII/III	ŠI	ŠI/II	ŠII/III	ŠI	ŠI/II	ŠII/III			
A. Podpora inkluzivního / společného vzdělávání (tuto oblast vyplňují pouze běžné školy)	2,42	2,87	3,16	2,52	2,85	3,02	2,49	2,77	2,94	0,74	0,50	0,45
B. Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti	2,59	2,98	3,24	2,71	3,02	3,22	2,62	2,90	3,10	0,65	0,51	0,48
C. Podpora rozvoje matematické pregramotnosti	2,27	2,75	3,10	2,45	2,80	3,04	2,40	2,71	2,94	0,83	0,59	0,54
D. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativě žáků	2,81	3,11	3,33	2,96	3,17	3,35	2,89	3,09	3,25	0,52	0,39	0,36
E. Podpora polytechnického vzdělávání	2,10	2,50	2,79	2,20	2,53	2,79	2,23	2,50	2,76	0,69	0,59	0,53

Poznámka:

¹⁾ Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z toho, jak MŠ hodnotily aktuální stav v době šetření v příslušných oddělech dotazníku na následující škále:

1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

(Červenou barvou jsou v tabulkách zvýrazněny výsledky pod průměrnou hodnotou v rámci ČR.)

TABULKA Č. 3 Další oblasti podporované z OP

TABULKA Č. 3: Další oblasti podporované z OP	Průměrné hodnocení aktuálního stavu 1)									Rozdíl v hodnocení (průměrné hodnocení v ŠI/III oproti průměrnému hodnocení v ŠI)		
	v rámci ORP			v rámci kraje			v rámci ČR			v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
	ŠI	ŠI/II	ŠII/III	ŠI	ŠI/II	ŠII/III	ŠI	ŠI/II	ŠII/III			
A. Jazykové vzdělávání	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
B. Digitální kompetence pedagogických pracovníků	2,85	3,13	3,26	2,92	3,16	3,39	2,89	3,10	3,31	0,41	0,47	0,42
C. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	2,99	3,25	3,42	3,09	3,28	3,43	3,04	3,20	3,33	0,43	0,34	0,29

Poznámka:

¹⁾ Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z toho, jak MŠ hodnotily aktuální stav v době šetření v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

(Červenou barvou jsou v tabulkách zvýrazněny výsledky pod průměrnou hodnotou v rámci ČR.)

Z tabulek č. 2 a č. 3 jasně vyplývá, jak školy hodnotily aktuální stav. Patrný je i posun (zlepšení) oproti předchozímu šetření a srovnání s průměry v rámci kraje a ČR. Pro sledování stavu rovných příležitostí je relevantní hodnocení v oblasti podpory inkluzivního/společného vzdělávání (TAB. Č. 2) a oblast podpory sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí dětí (TAB. Č. 3). Patrné je výrazné zlepšování sledovaných ukazatelů oproti výchozímu šetření. Jasným doporučením je proto pokračovat v dosavadní podpoře inkluzivního vzdělávání a obecně také podpoře rovnosti v oblasti vzdělávání prostřednictvím dotačních projektů ESF, projektu MAP, eventuálně programů následných.

TABULKA Č. 4 Inkluzivní/společné vzdělávání

TABULKA Č. 4: Inkluzivní / společné vzdělávání	Průměrné hodnocení aktuálního stavu 1)									Rozdíl v hodnocení (průměrné hodnocení v ŠII/III oproti průměrnému hodnocení v ŠI)		
	v rámci ORP			v rámci kraje			v rámci ČR			v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
	I.	I./II.	II./III.	I.	I./II.	II./III.	I.	I./II.	II./III.			
1. Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílu (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) apod.)	1,88	2,71	3,11	1,89	2,46	2,77	1,88	2,46	2,77	1,23	0,88	0,89
2. Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy)	1,79	2,43	2,89	1,86	2,37	2,67	1,96	2,44	2,71	1,10	0,81	0,75
3. Škola umí komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy	3,04	3,18	3,44	3,16	3,32	3,41	3,15	3,31	3,41	0,40	0,25	0,26
4. Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.)	2,79	3,14	3,52	2,88	3,17	3,29	2,94	3,13	3,27	0,73	0,41	0,33
5. Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemného učení pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.)	2,67	3,07	3,33	2,70	3,06	3,16	2,75	2,99	3,13	0,66	0,46	0,38
6. Škola upravuje organizaci a průběh vzdělávání v souladu s potřebami dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	2,33	2,86	3,22	2,25	2,84	3,11	2,19	2,71	2,99	0,89	0,86	0,80
7. Škola má vytvořený systém podpory pro děti se SVP (je vybavena kompenzačními/ speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.)	1,54	2,21	2,70	1,84	2,31	2,59	1,84	2,23	2,46	1,16	0,75	0,62
8. Pedagogové umí využívat speciální pomůcky i kompenzační pomůcky	2,79	2,93	3,26	2,89	3,13	3,25	2,89	3,04	3,15	0,47	0,36	0,26
9. Škola podporuje bezproblémový přechod všech dětí bez rozdílu na základní školy	1,54	2,32	2,81	1,66	2,13	2,47	1,26	1,43	1,58	1,27	0,81	0,32
10. Pedagogové spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb	2,71	2,93	3,15	2,88	3,05	3,17	2,83	2,99	3,12	0,44	0,29	0,29

dětí (např. společnými poradami týkajícími se vzdělávání těchto dětí apod.)														
11. Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělaného dítěte	2,88	3,07	3,33	3,09	3,24	3,34	3,02	3,15	3,24	0,45	0,25	0,22		
12. Pedagogové umí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (tlumočník do českého znakového jazyka, osobní asistent)	2,67	2,96	3,19	2,90	3,10	3,22	2,90	3,06	3,19	0,52	0,32	0,29		
13. Škola zajišťuje dětem se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů dítěte	2,96	3,14	3,37	3,08	3,23	3,31	3,08	3,21	3,29	0,41	0,23	0,21		
14. Učitelé realizují pedagogickou diagnostiku dětí, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky, resp. kroky další péče o děti	1,88	2,71	3,11	1,89	2,46	2,77	1,88	2,46	2,77	1,23	0,88	0,89		
15. Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince	1,79	2,43	2,89	1,86	2,37	2,67	1,96	2,44	2,71	1,10	0,81	0,75		
16. Pedagogové využívají v komunikaci s dítětem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení dítěte a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání	3,04	3,18	3,44	3,16	3,32	3,41	3,15	3,31	3,41	0,40	0,25	0,26		
17. Škola klade důraz nejen na budování vlastního úspěchu dítěte, ale i na odbourávání bariér mezi lidmi, vede k sounáležitosti s ostatními dětmi a dalšími lidmi apod.	2,79	3,14	3,52	2,88	3,17	3,29	2,94	3,13	3,27	0,73	0,41	0,33		
18. Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi dětmi jako zdroj zkušeností a příležitosti k vlastnímu seberozvoji	2,67	3,07	3,33	2,70	3,06	3,16	2,75	2,99	3,13	0,66	0,46	0,38		
19. Škola učí všechny děti uvědomovat si práva a povinnosti (vína, trest, spravedlnost, úmluva o právech dítěte apod.)	2,33	2,86	3,22	2,25	2,84	3,11	2,19	2,71	2,99	0,89	0,86	0,80		

Poznámka:

¹⁾ Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z toho, jak MŠ hodnotily aktuální stav v době šetření v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)
(Červenou barvou jsou v tabulkách zvýrazněny výsledky pod průměrnou hodnotou v rámci ČR.)

Tabulka svědčí o výrazném zlepšení ve všech oblastech, spíše zpětně jsou patrné problémové okruhy, v posledním šetření však byly takřka eliminovány podprůměrně hodnocené oblasti. Poslední podprůměrně hodnocenou oblastí je spolupráce pedagogů s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými (tlumočnick do českého znakového jazyka, osobní asistent) pracovníky. V praktické rovině je však poměrně náročné tyto nedostatkové profese na trhu práce získat, což značně komplikuje rozvoj této oblasti.

TABULKA Č. 4. B Personální zajištění (Pro Šablony III není srovnání k dispozici)

TABULKA Č. 4.B: Personální zajištění	Počet osob							
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	Šablony II	rozdílný v počtu osob (Š II šetření oproti úvodnímu)	% změny v počtu osob (Š II šetření oproti úvodnímu)	Šablony I úvodní šetření	Šablony II	Šablony I úvodní šetření	Šablony II
1. Počet pedagogických pracovníků v MŠ plně kompetentních pro vzdělávání heterogenních skupin dětí (vč. dětí se speciálními vzdělávacími potřebami)	93	162	69	74,2%	1347	2209	11110	21426
2. Počet pedagogických pracovníků v MŠ ochotných začít využívat nové metody/postupy při vzdělávání heterogenních skupin dětí (vč. dětí se speciálními vzdělávacími potřebami)	153	193	40	26,1%	1798	2633	15387	23749
3. Počet fyzických osob působících v MŠ na pozici Učitel mateřské školy (dle § 6 zákona č. 563/2004 Sb.) - data za aktuální školní rok	N/A	207	N/A	N/A	N/A	2965	N/A	26375
4. Počet fyzických osob působících v MŠ na pozici Učitel mateřské školy (dle § 6 zákona č. 563/2004 Sb.), kteří jsou maximálně dva roky	N/A	38	N/A	N/A	N/A	613	N/A	5711

po dokončení studia - data za aktuální školní rok							
---	--	--	--	--	--	--	--

Pozn: N/A Informace v tu dobu nebyly zjišťovány. Tabulka však alespoň částečně dokumentuje snahu o využití projektů zjednodušeného financování, Šablon OP VVV, k zajištění části personálních potřeb potřebných pro rozvoj současného inkluzivního vzdělávání.

Rozšíření vzhledu do otázek souvisejících s inkluzivním vzděláváním přinášejí tabulky č. 5 - Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejících se na vzdělávání a tabulka č. 6 - Hodnocení kvality spolupráce v rámci využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání.

TABULKA Č. 5 Využívání školních a školských odborných služeb

TABULKA Č. 5: Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání	Podíly MŠ, které využívají příslušné služby 1)								
	v rámci ORP			v rámci kraje			v rámci ČR		
	ŠI	ŠI/II	ŠII/III	ŠI	ŠI/II	ŠII/III	ŠI	ŠI/II	ŠII/III
1. Speciálně pedagogické centrum	66,7 %	71,4 %	85,2 %	55,2 %	61,5 %	67,8 %	62,9 %	70,4 %	75,0 %
2. Středisko výchovné péče	0,0%	3,6%	0,0%	3,2%	4,0%	3,8%	4,5%	5,6%	6,7%
3. Pedagogicko-psychologická poradna	87,5 %	85,7 %	81,5 %	91,2 %	92,9 %	93,6 %	96,1 %	96,7 %	97,7 %
4. Nestátní neziskové organizace	33,3 %	46,4 %	55,6 %	32,0 %	37,7 %	43,6 %	19,9 %	24,6 %	27,6 %
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	62,5 %	67,9 %	59,3 %	43,7 %	49,0 %	52,2 %	41,7 %	51,1 %	54,2 %
6. Žádné z uvedených	4,2%	3,6%	3,7%	4,5%	3,4%	2,2%	2,1%	1,8%	1,1%

Pozn.:

¹⁾ Podíl škol z celkového počtu MŠ, které dotazník vyplnily

TABULKA Č. 6 Hodnocení kvality spolupráce v rámci využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání

TABULKA Č. 6: Hodnocení kvality spolupráce v rámci využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání	Průměrné hodnocení kvality spolupráce 1) 2)						Rozdíl v hodnocení (průměrné hodnocení v ŠII/III oproti průměrnému hodnocení v ŠI/II)		
	v rámci ORP		v rámci kraje		v rámci ČR		v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
	ŠI/II	ŠII/III	ŠI/II	ŠII/III	ŠI/II	ŠII/III			
1. Speciálně pedagogické centrum	1,40	1,26	1,55	1,45	1,44	1,36	-0,14	-0,11	-0,08
2. Středisko výchovné péče	1,00	x	1,64	1,83	1,65	1,62	x	0,19	-0,03
3. Pedagogicko-psychologická poradna	1,54	1,45	1,67	1,52	1,55	1,44	-0,09	-0,15	-0,11
4. Nestátní neziskové organizace	1,92	1,53	1,62	1,51	1,53	1,48	-0,39	-0,11	-0,05
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	1,95	1,75	1,83	1,75	1,66	1,61	-0,20	-0,08	-0,06

Pozn.:

¹⁾ Podíl škol využívajících uvedené služby v rámci ORP/kraje/republiky

²⁾ Informace byly zjišťovány až v aktuálním šetření

³⁾ Průměrné hodnocení kvality spolupráce v rámci ORP/kraje/republiky vychází z hodnocení jednotlivých MŠ na následující škále:

1. Velmi dobrá
2. Spíše dobrá
3. Spíše špatná
4. Velmi špatná

TABULKA Č. 7 Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

TABULKA Č. 7: Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	Průměrné hodnocení aktuálního stavu 1)									Rozdíl v hodnocení (průměrné hodnocení v ŠII/III oproti průměrnému hodnocení v ŠI)		
	v rámci ORP			v rámci kraje			v rámci ČR			v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
	I.	I./II.	II./III.	I.	I./II.	II./III.	I.	I./II.	II./III.			
1. Ve škole je pěstována kultura komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání	3,22	3,39	3,59	3,22	3,43	3,58	3,17	3,33	3,47	0,37	0,36	0,30
2. Ve škole je pěstováno kulturní povědomí a kulturní komunikace (tj. rozvoj tvůrčího vyjadřování myšlenek, zážitků a emocí různými formami využitím hudby, divadelního umění, literatury a vizuálního umění)	2,96	3,29	3,44	3,14	3,30	3,41	3,06	3,21	3,33	0,48	0,27	0,27
3. Uvnitř školy se pěstuje vzájemná spolupráce učitele, rodičů a dětí	3,07	3,29	3,48	3,23	3,40	3,55	3,14	3,31	3,43	0,41	0,32	0,29
4. Škola buduje povědomí o etických hodnotách, má formálně i neformálně jednoznačně nastavená a sdílená spravedlivá pravidla společenského chování a komunikace, která se dodržují	3,00	3,25	3,44	3,21	3,37	3,50	3,16	3,28	3,38	0,44	0,29	0,22
5. Škola u dětí rozvíjí schopnosti sebereflexe a sebehodnocení	2,93	3,18	3,30	2,99	3,17	3,34	2,93	3,08	3,21	0,37	0,35	0,28
6. Škola rozvíjí schopnost říct si o pomoc a ochotu nabídnout a poskytnout pomoc	3,04	3,29	3,48	3,12	3,30	3,46	3,06	3,23	3,36	0,44	0,34	0,30
7. Škola rozvíjí vztah k bezpečnému používání informačních, komunikačních a dalších technologií	2,52	2,75	2,93	2,51	2,77	2,98	2,48	2,69	2,91	0,41	0,47	0,43
8. Škola rozvíjí schopnost dětí učit se	3,00	3,36	3,48	3,13	3,29	3,48	3,11	3,25	3,38	0,48	0,35	0,27
9. Výuka směřuje k přípravě na výuku v základní škole, k základním společenským návykům a pravidlům chování v různých prostředích	3,19	3,50	3,63	3,29	3,47	3,58	3,24	3,39	3,50	0,44	0,29	0,26

Poznámka:

¹⁾ Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z toho, jak MŠ hodnotily aktuální stav v době šetření v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

(Červenou barvou jsou v tabulkách zvýrazněny výsledky pod průměrnou hodnotou v rámci ČR.)

Z uvedené tabulky jasně vyplývají velmi příznivé hodnocení v oblasti podpory sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí, související s uplatňováním a podporou rovných příležitostí ve vzdělávání a později také v reálném životě žáků a jejich fungování v demokratické společnosti. Do značné míry se zde promítá příznivá poloha MČ v centru území hlavního města, které blízkostí kulturních institucí vytváří příznivé klima pro rozvoj zmíněných kompetencí.

TABULKA Č. 8 Podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

TABULKA Č. 8: Digitální kompetence pedagogických pracovníků	Průměrné hodnocení aktuálního stavu 1)									Rozdíl v hodnocení (průměrné hodnocení v ŠI/III oproti průměrnému hodnocení v ŠI)		
	v rámci ORP			v rámci kraje			v rámci ČR			v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
	I.	I./II.	II./III.	I.	I./II.	II./III.	I.	I./II.	II./III.			
1. Pedagogové mají základní znalosti práce s počítačem a využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí (práce s operačním systémem, aplikacemi, soubory, tvorba textových dokumentů apod.)	2,81	3,07	3,11	2,86	3,09	3,34	2,83	3,03	3,25	0,30	0,48	0,42
2. Pedagogové mají základní znalosti práce s internetem a	2,89	3,18	3,41	2,97	3,23	3,45	2,94	3,16	3,38	0,52	0,48	0,44

využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí (vyhledávání, stahování, tisk podkladů pro práci s dětmi, znalost bezpečného chování na internetu apod.)									
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Poznámka:

¹⁾ Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z toho, jak MŠ hodnotily aktuální stav v době šetření v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

(Červenou barvou jsou v tabulkách zvýrazněny výsledky pod průměrnou hodnotou v rámci ČR.)

2.2 ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Výsledky dotazníkového šetření potřeb základních škol v rámci projektu Šablony I, II a III OP VVV v jednotlivých ORP – srovnání úvodního šetření Šablony I, Šablony II a aktuálního šetření Šablony III

VÝSTUPY Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ POTŘEB MATEŘSKÝCH A ZÁKLADNÍCH ŠKOL – srovnání úvodního šetření Šablony I (výzva č. 22 a 23), dotazníkového šetření po ukončení výzvy č. 22 a 23 podmiňujícího vstup do Šablon II (výzva č. 63 a 64) a aktuálního šetření po ukončení výzvy č. 63 a 64, podmiňujícího vstup do Šablon III (výzva č. 80 a 81). V případě Šablon III jde o aktuální otevřené šetření, které ještě probíhá a ukončeno bude až 27. 4. 2022. Použita byla průběžná zjištění reflektující dostupná data k 22. 11. 2021.

TABULKA Č. 1 Podíl škol, které vyplnily dotazník

TABULKA Č. 1	v rámci ORP						v rámci kraje						v rámci ČR					
	ŠI		ŠI/II		ŠII/III		ŠI		ŠI/II		ŠII/III		ŠI		ŠI/II		ŠII/III	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
Počet ředitelství / právnických osob vykonávajících činnost základní školy (dále jen ZŠ): (uvedených v Rejstříku škol a školských zařízení v době šetření)	20	100,0%	23	100,0%	23	100,0%	277	100,0%	292	100,0%	293	100,0%	4 195	100,0%	4 238	100,0%	4 278	100,0%
z toho kompletně vyplnilo dotazník:	19	95,0%	15	65,2%	12	52,2%	261	94,2%	240	82,2%	227	77,5%	4 086	97,4%	3 700	87,3%	3 616	84,5%
z toho nevyplnilo dotazník:	1	5,0%	8	34,8%	11	47,8%	16	5,8%	52	17,8%	66	22,5%	109	2,6%	538	12,7%	662	15,5%

Z celkového srovnání tohoto komplexního dotazníkového šetření jsou vzhledem k uplatňování rovných příležitostí zajímavá zejména tabulková srovnání pokroku v hlavních oblastech podporovaných z OP VVV (TABULKA Č. 2 a TABULKA Č. 3), podpora inkluzivního - společného vzdělávání (TABULKA Č. 4), personální zajištění (TABULKA Č.

4.B), další otázky související s podporou inkluzivního vzdělávání v MŠ (TABULKA Č. 5: Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání školami a hodnocení kvality spolupráce a TABULKA Č. 6: Hodnocení kvality spolupráce v rámci využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání) a podpora sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí (TABULKA Č. 7). TABULKA Č. 8 pak přináší náhled do oblasti kariérového poradenství. Červenou barvou jsou v tabulkách zvýrazněny výsledky pod průměrnou hodnotou v rámci ČR.

TABULKA Č. 2 Hlavní oblasti podporované z OP

TABULKA Č. 2: Hlavní oblasti podporované z OP	Průměrné hodnocení aktuálního stavu 1)									Rozdíl v hodnocení (průměrné hodnocení v ŠII/III oproti průměrnému hodnocení v ŠI)		
	v rámci ORP			v rámci kraje			v rámci ČR			v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
	ŠI	ŠI/II	ŠII/III	ŠI	ŠI/II	ŠII/III	ŠI	ŠI/II	ŠII/III			
A. P odpora inkluzivního / společného vzdělávání (tuto oblast vyplňují pouze běžné školy)	2,41	2,70	2,82	2,60	2,85	2,99	2,55	2,80	2,96	0,41	0,40	0,41
B. P odpora rozvoje čtenářské gramotnosti	2,31	2,63	2,78	2,47	2,77	2,94	2,47	2,76	2,94	0,47	0,47	0,47
C. P odpora rozvoje matematické gramotnosti	2,25	2,44	2,70	2,40	2,68	2,87	2,33	2,61	2,81	0,44	0,47	0,48
D. P odpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě žáků	2,29	2,51	2,72	2,37	2,60	2,79	2,33	2,55	2,73	0,42	0,42	0,40
E. P odpora polytechnického vzdělávání	2,13	2,32	2,51	2,20	2,39	2,57	2,19	2,39	2,56	0,38	0,37	0,38

Poznámka:

¹⁾ Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z toho, jak ZŠ hodnotily aktuální stav v době šetření v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

(Červenou barvou jsou v tabulkách zvýrazněny výsledky pod průměrnou hodnotou v rámci ČR.)

TABULKA Č. 3 Další oblasti podporované z OP

TABULKA Č. 3: Další oblasti podporované z OP	Průměrné hodnocení aktuálního stavu 1)									Rozdíl v hodnocení (průměrné hodnocení v ŠII/III oproti průměrnému hodnocení v ŠI)		
	v rámci ORP			v rámci kraje			v rámci ČR			v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
	ŠI	ŠI/II	ŠII/III	ŠI	ŠI/II	ŠII/III	ŠI	ŠI/II	ŠII/I II			
A. Jazykové vzdělávání	2,24	2,48	2,64	2,43	2,65	2,82	2,23	2,45	2,63	0,40	0,40	0,40
B. Digitální kompetence pedagogických pracovníků	2,32	2,50	2,75	2,40	2,60	2,91	2,45	2,61	2,91	0,43	0,52	0,46
C. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	2,76	2,86	3,08	2,87	3,02	3,16	2,84	2,98	3,12	0,32	0,29	0,28
D. Kariérové poradenství pro žáky		2,40	2,66		2,52	2,77		2,37	2,61	0,26	0,26	0,24

Poznámka:

¹⁾ Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z toho, jak ZŠ hodnotily aktuální stav v době šetření v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

(Červenou barvou jsou v tabulkách zvýrazněny výsledky pod průměrnou hodnotou v rámci ČR.)

Z tabulek č. 2 a 3 vyplývá sice jasné zlepšování ve všech sledovaných parametrech, nicméně s výjimkou jazykového vzdělávání a kariérového poradenství jsou všechny oblasti stále ještě hodnoceny podprůměrně. Jde tedy o oblasti, kam by mělo být vhodné zacílit budoucí podporu.

TABULKA Č. 4 Inkluzivní/společné vzdělávání

TABULKA Č. 4: Inkluzivní / společné vzdělávání	Průměrné hodnocení aktuálního stavu 1)									Rozdíl v hodnocení (průměrné hodnocení v ŠII/III oproti průměrnému hodnocení v ŠI)		
	v rámci ORP			v rámci kraje			v rámci ČR			v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
	I.	I./II.	II./III.	I.	I./II.	II./III.	I.	I./II.	II./III.			
1. Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny žáky bez rozdílu (včetně žáků s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) apod.)	2,43	3,00	3,00	2,68	3,01	3,17	2,57	2,96	3,16	0,57	0,49	0,59
2. Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení učeben a dalších prostorů školy)	1,86	1,93	1,83	1,64	1,83	1,97	1,54	1,87	2,18	-0,02	0,33	0,64
3. Škola umí komunikovat s žáky, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy	3,00	3,07	3,33	3,07	3,22	3,34	3,04	3,17	3,29	0,33	0,27	0,25
4. Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.)	2,21	2,57	2,50	2,12	2,59	2,77	2,43	2,73	2,92	0,29	0,65	0,49
5. Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.)	2,36	2,86	2,92	2,67	2,97	3,14	2,62	2,99	3,16	0,56	0,47	0,53
6. Škola upravuje organizaci a průběh vyučování v souladu s potřebami žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (např. poskytuje skupinovou výuku pro nadané žáky, skupiny mohou být tvořeny žáky z různých ročníků, doučování apod.)	2,07	2,50	2,67	2,41	2,79	3,00	2,43	2,80	2,99	0,60	0,59	0,56
7. Škola má vytvořený systém podpory pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (je vybavena kompenzačními/ speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.)	2,57	3,00	3,08	2,71	3,01	3,22	2,63	3,00	3,19	0,51	0,50	0,57
8. Pedagogové umí využívat speciální učebnice, pomůcky i kompenzační pomůcky	2,21	2,43	2,58	2,44	2,72	2,94	2,47	2,80	2,99	0,37	0,50	0,53
9. Škola umí připravit všechny žáky	2,79	3,00	2,92	2,93	3,04	3,12	2,96	3,08	3,17	0,13	0,19	0,21

na bezproblémový přechod na další stupeň vzdělávání													
10. Vyučující spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb žáků (např. společnými poradami týkajícími se vzdělávání žáků apod.)	2,71	2,93	3,00	3,03	3,13	3,22	3,04	3,18	3,29	0,29	0,19	0,25	
11. Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami žáků tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného žáka (např. učivo určené nadaným žákům je rozšiřováno a prohlubováno v souladu s jejich předpoklady, tvorba žákovských portfolií apod.)	2,43	2,71	2,83	2,66	2,91	3,04	2,67	2,90	3,03	0,40	0,38	0,35	
12. Pedagogové umí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (tumočník do českého znakového jazyka, osobní asistent)	2,36	2,71	3,08	2,56	2,91	3,10	2,47	2,88	3,07	0,73	0,54	0,60	
13. Škola zajišťuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů žáka	2,07	2,36	2,75	2,34	2,67	2,79	2,28	2,63	2,80	0,68	0,45	0,52	
14. Vyučující realizují pedagogickou diagnostiku žáků, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky, resp. kroky další péče o žáky	2,21	2,57	2,83	2,64	2,82	2,94	2,59	2,82	2,94	0,62	0,30	0,35	
15. Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince	1,71	2,43	2,67	1,95	2,39	2,69	1,28	1,46	1,65	0,95	0,74	0,37	
16. Pedagogové využívají v komunikaci se žákem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení žáka a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání	2,43	2,57	2,83	2,70	2,90	3,02	2,67	2,83	2,96	0,40	0,32	0,29	
17. Škola klade důraz nejen na budování vlastního úspěchu žáka, ale i na odbourávání bariér mezi lidmi, vede k sounáležitosti se spolužáky a dalšími lidmi apod.	2,79	2,86	3,08	2,98	3,09	3,19	2,92	3,05	3,15	0,30	0,21	0,22	
18. Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi žáky jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu sebe rozvoji	2,50	2,71	2,67	2,70	2,88	2,98	2,70	2,87	3,01	0,17	0,28	0,32	
19. Škola učí všechny žáky uvědomovat si práva a povinnosti (vína, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.)	3,07	3,00	3,08	3,11	3,17	3,24	3,06	3,15	3,24	0,01	0,13	0,17	

Poznámka:

¹⁾ Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z toho, jak ZŠ hodnotily aktuální stav v době šetření v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)

3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

(Červenou barvou jsou v tabulkách zvýrazněny výsledky pod průměrnou hodnotou v rámci ČR.)

Tabulka č. 4 přináší bližší vhléd do oblasti inkluzivního vzdělávání v základních školách. Patrná je stagnace i mírný pokrok v některých oblastech. Jednotlivé sledované parametry kolísají, ve srovnání s průměrnými hodnotami v rámci ČR jsou těsně pod tímto průměrem. Z toho vyplývá potřeba podpory a rozvoje inkluzivního vzdělávání jako celku. Na poměrně přísné sebehodnocení škol v této oblasti mohla mít dopad větší očekávání samotných škol, i specifická situace na Praze 5, kde roste počet dětí a žáků s OMJ a sama infrastruktura a kapacita škol při svém vývoji až s jistým zpožděním následuje demografický vývoj a rozvoj bytové zástavby.

TABULKA Č. 4. B Personální zajištění (Pro Šablony III není srovnání k dispozici)

TABULKA Č. 4.B: Personální zajištění	Počet osob							
	v rámci ORP				v rámci kraje		v rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	Šablony II	rozdíl v počtu osob (Š II šetření oproti úvodnímu)	% změny v počtu osob (Š II šetření oproti úvodnímu)	Šablony I úvodní šetření	Šablony II	Šablony I úvodní šetření	Šablony II
1. Počet pedagogických pracovníků v ZŠ plně kompetentních pro vzdělávání heterogenních skupin žáků (vč. žáků se speciálními vzdělávacími potřebami)	60	80	20	33,3%	2103	3838	22662	37782
2. Počet pedagogických pracovníků v ZŠ ochotných začít využívat nové metody/postupy při vzdělávání heterogenních skupin žáků (vč. žáků se speciálními vzdělávacími potřebami)	130	138	8	6,2%	3178	4496	33285	45887
3. Počet fyzických osob působících v ZŠ na pozici Učitel (dle zákona	N/A	263	N/A	N/A	N/A	6515	N/A	59182

č. 563/2004 Sb.) - data za aktuální školní rok								
4. Počet fyzických osob působících v ZŠ na pozici Učitel (dle zákona č. 563/2004 Sb.), kteří jsou maximálně dva roky po dokončení studia— data za aktuální školní rok	N/A	22	N/A	N/A	N/A	1058	N/A	9547
5. Počet žáků se SVP, kteří opakovali 1. třídu – data za aktuální školní rok	N/A	1	N/A	N/A	N/A	19	N/A	518

Pozn:

N/A Informace byly zjišťovány až v aktuálním šetření

TABULKA Č. 5 Využívání školních a školských odborných služeb

TABULKA Č. 5: Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání	Podíly ZŠ, které využívají příslušné služby 1)								
	v rámci ORP			v rámci kraje			v rámci ČR		
	ŠI	ŠI/II	ŠII/III	ŠI	ŠI/II	ŠII/III	ŠI	ŠI/II	ŠII/III
1. Speciálně pedagogické centrum	78,6%	85,7%	83,3%	78,9%	87,0%	85,0%	83,2%	87,4%	88,8%
2. Středisko výchovné péče	57,1%	50,0%	50,0%	45,4%	43,0%	45,0%	42,5%	44,5%	46,7%
3. Pedagogicko-psychologická poradna	100,0%	100,0%	100,0%	98,2%	98,7%	99,5%	98,5%	99,2%	99,2%
4. Neúplné školní poradenské pracoviště	35,7%	57,1%	66,7%	40,5%	45,3%	47,3%	39,5%	46,5%	50,0%
5. Úplné školní poradenské pracoviště	21,4%	21,4%	41,7%	27,3%	35,4%	42,7%	12,3%	18,2%	22,6%
6. Nestátní neziskové organizace	78,6%	85,7%	100,0%	67,8%	68,6%	70,0%	43,9%	48,6%	51,4%
7. Orgán sociálně právní ochrany dětí	92,9%	92,9%	83,3%	81,5%	84,3%	84,1%	76,6%	81,5%	81,8%
8. Žádné z uvedených	0,0%	0,0%	0,0%	1,3%	0,9%	0,0%	0,6%	0,3%	0,3%

Pozn.:

¹⁾ Podíl škol z celkového počtu ZŠ, které dotazník vyplnily

TABULKA Č. 6 Hodnocení kvality spolupráce v rámci využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání

TABULKA Č. 6: Hodnocení kvality spolupráce v rámci využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání	Průměrné hodnocení kvality spolupráce 1)						Rozdíl v hodnocení (průměrné hodnocení v ŠII/III oproti průměrnému hodnocení v ŠI/II)		
	v rámci ORP		v rámci kraje		v rámci ČR		v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
	ŠI/II	ŠII/III	ŠI/II	ŠII/III	ŠI/II	ŠII/III			
1. Speciálně pedagogické centrum	1,67	1,60	1,65	1,56	1,48	1,39	-0,07	-0,10	-0,09
2. Středisko výchovné péče	2,00	2,00	1,78	1,73	1,68	1,62	0,00	-0,05	-0,06
3. Pedagogicko-psychologická poradna	1,36	1,33	1,48	1,38	1,52	1,40	-0,02	-0,10	-0,12
4. Neúplné školní poradenské pracoviště	1,50	1,50	1,40	1,38	1,39	1,36	0,00	-0,02	-0,03
5. Úplné školní poradenské pracoviště	1,00	1,20	1,29	1,26	1,34	1,31	0,20	-0,04	-0,03
6. Nestátní neziskové organizace	1,67	1,75	1,69	1,66	1,71	1,64	0,08	-0,04	-0,07
7. Orgán sociálně právní ochrany dětí	1,69	1,60	1,91	1,85	1,76	1,69	-0,09	-0,07	-0,08

Pozn.:

¹⁾ Průměrné hodnocení kvality spolupráce v rámci ORP/kraje/republiky vychází z hodnocení jednotlivých ZŠ na následující škále:

1. Velmi dobrá
2. Spíše dobrá
3. Spíše špatná
4. Velmi špatná

TABULKA Č. 7 Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

TABULKA Č. 7: Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	Průměrné hodnocení aktuálního stavu 1)									Rozdíl v hodnocení (průměrné hodnocení v ŠII/III oproti průměrnému hodnocení v ŠI)		
	v rámci ORP			v rámci kraje			v rámci ČR			v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
	I.	I./II.	II./III.	I.	I./II.	II./III.	I.	I./II.	II./III.			
1. Ve škole je pěstována kultura komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání	2,89	3,07	3,50	3,10	3,20	3,42	3,05	3,18	3,32	0,61	0,32	0,27
2. Ve škole je pěstováno kulturní povědomí a kulturní komunikace (tj. rozvoj tvůrčího vyjadřování myšlenek, zážitků a	2,58	2,87	3,25	2,82	2,98	3,11	2,80	2,97	3,10	0,67	0,29	0,29

emocí různými formami využitím hudby, divadelního umění, literatury a vizuálního umění)														
3. Škola buduje povědomí o etických hodnotách, má formálně i neformálně jednoznačně nastavená a sdílená spravedlivá pravidla společenského chování a komunikace, která se dodržují	3,00	3,07	3,08	3,03	3,14	3,22	2,99	3,10	3,20	0,08	0,19	0,20		
4. Žáci jsou vedeni ke konstruktivním debatám	2,58	2,73	2,92	2,75	2,98	3,13	2,70	2,88	3,04	0,34	0,39	0,34		
5. Uvnitř školy se pěstuje vzájemná spolupráce učitele, rodičů a žáků	2,95	2,93	3,33	3,08	3,20	3,29	2,98	3,11	3,25	0,39	0,21	0,26		
6. Škola u žáků rozvíjí schopnosti sebereflexe a sebehodnocení	2,74	2,73	3,00	2,81	2,96	3,13	2,75	2,91	3,06	0,26	0,32	0,31		
7. Škola motivuje žáky k celoživotnímu učení	2,63	2,73	2,92	2,73	2,89	3,03	2,74	2,91	3,05	0,29	0,30	0,30		
8. Škola rozvíjí schopnost říct si o pomoc a ochotu nabídnout a poskytnout pomoc	2,84	2,93	3,17	2,96	3,11	3,22	2,93	3,08	3,20	0,32	0,25	0,26		
9. Škola učí používat jistě a bezpečně informační, komunikační a další technologie	2,95	3,00	2,92	2,92	3,03	3,15	2,91	3,02	3,16	-0,03	0,23	0,25		
10. Škola rozvíjí schopnosti žáků učit se, zorganizovat si učení, využívat k tomu různé metody a možnosti podle vlastních potřeb (učit se samostatně, v rámci skupin apod.)	2,68	2,80	3,08	2,77	2,92	3,09	2,77	2,91	3,06	0,40	0,33	0,29		
11. Výuka podporuje zapojení žáků do společenského a pracovního života	2,79	2,87	3,08	2,73	2,88	3,04	2,80	2,95	3,07	0,29	0,31	0,27		
12. Škola připravuje žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, rozvíjí občanské kompetence (např. formou žákovské samosprávy apod.)	2,53	2,60	2,75	2,78	2,93	3,14	2,61	2,78	2,94	0,22	0,35	0,33		

Poznámka:

¹⁾ Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z toho, jak ZŠ hodnotily aktuální stav v době šetření v příslušných oddělech dotazníku na následující škále:

1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

(Červenou barvou jsou v tabulkách zvýrazněny výsledky pod průměrnou hodnotou v rámci ČR.)

TABULKA Č. 8 Kariérové poradenství pro žáky a další klíčové kompetence

TABULKA Č. 8: Kariérové poradenství pro žáky a další klíčové kompetence	Průměrné hodnocení aktuálního stavu 1)									Rozdíl v hodnocení (průměrné hodnocení v ŠII/III oproti průměrnému hodnocení v ŠI)		
	v rámci ORP			v rámci kraje			v rámci ČR			v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
	I.	I./II.	II./III.	I.	I./II.	II./III.	I.	I./II.	II./III.			
1. Na naší škole je zaveden systém kariérového poradenství, do něhož jsou zapojeni pedagogičtí pracovníci školy, i externí odborníci		2,33	2,58		2,43	2,69		2,22	2,50	0,25	0,26	0,28
2. Kariérové poradenství je zařazeno v ŠVP		2,20	2,33		2,34	2,54		2,20	2,41	0,13	0,20	0,20
3. Výuka je zaměřena i na směřování žáků k cílené volbě profese.		2,20	2,33		2,42	2,69		2,35	2,62	0,13	0,27	0,27
4. Kariérové poradenství poskytujeme žákům v celém průběhu školní docházky		2,13	2,42		2,25	2,58		2,17	2,49	0,28	0,32	0,32
5. Kariérové poradenství na naší škole poskytujeme zejména žákům vyšších ročníků		2,80	3,00		2,81	3,05		2,61	2,79	0,20	0,24	0,18
6. Kariérové poradenství na naší škole je koordinováno jedním pracovníkem, který má pro tuto činnost vytvořeny podmínky (časové, prostorové apod.)		2,47	2,75		2,65	2,90		2,41	2,62	0,28	0,24	0,22
7. Kariérové poradenství probíhá v rámci průřezových témat a rozvoje osobnosti žáků		2,33	2,67		2,49	2,72		2,38	2,61	0,33	0,23	0,23
8. Součástí		2,53	2,67		2,56	2,81		2,45	2,72	0,13	0,25	0,27

kariérového poradenství na naší škole je také spolupráce s rodiči												
9. Nabízíme individuální kariérové poradenství všem žákům včetně žáků se SVP či ze sociálně znevýhodněného prostředí		2,60	3,17		2,70	2,99		2,50	2,73	0,57	0,29	0,23

Poznámka:

¹⁾ Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z toho, jak ZŠ hodnotily aktuální stav v době šetření v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

(Červenou barvou jsou v tabulkách zvýrazněny výsledky pod průměrnou hodnotou v rámci ČR.)

Chybí srovnání s dřívějšími šetřeními Šablon I, data jsou však dostatečně ilustrativní ve vztahu k vnímání této problematiky školami na úrovni ORP, kraje a ČR. I zde se jeví potřeba setrvalé podpory všech aspektů rozvoje kariérového poradenství na školách, a to navzdory dosavadním výrazným zlepšením. V dosavadním úsilí o zlepšování je třeba vytrvat.

TABULKA Č. 8 Podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

TABULKA Č. 9: Digitální kompetence pedagogických pracovníků	Průměrné hodnocení aktuálního stavu 1)									Rozdíl v hodnocení (průměrné hodnocení v ŠI/III oproti průměrnému hodnocení v ŠI)		
	v rámci ORP			v rámci kraje			v rámci ČR			v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
	I.	I./II.	II./III.	I.	I./II.	II./III.	I.	I./II.	II./III.			
1. Pedagogové využívají ICT učebnu nebo školní stolní počítače při výuce (nejen informatiky)	2,74	3,00	3,17	2,86	3,00	3,20	2,97	3,06	3,27	0,43	0,34	0,29
2. Pedagogové využívají školní mobilní ICT vybavení ve výuce (notebooky,	2,00	2,07	2,58	2,16	2,41	3,02	2,47	2,63	3,08	0,58	0,86	0,61

netbooky, tablety, chytré telefony apod.)												
3. Pedagogové využívají možnost BYOD pro konkrétní projekty žáků (umožnění žákům používat ve výuce jejich vlastní technická zařízení typu ICT, tj. notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod.)	1,32	1,60	2,00	1,53	1,80	2,17	1,36	1,58	2,01	0,68	0,63	0,65
4. Pedagogové využívají mobilní ICT vybavení a digitální technologie při výuce v terénu, v projektové výuce apod.	1,79	1,93	2,17	1,78	2,10	2,53	1,78	2,04	2,49	0,38	0,75	0,71
5. Pedagogové využívají pro výuku volně dostupné, bezpečné, otevřené internetové zdroje	2,95	3,13	3,25	2,86	3,02	3,23	2,92	3,05	3,23	0,30	0,37	0,32
6. Pedagogové se orientují v rámci svého předmětu ve volně dostupných zdrojích na internetu	2,79	3,07	3,25	2,84	3,01	3,24	2,87	3,02	3,22	0,46	0,40	0,34
7. Pedagogové umí systematicky rozvíjet povědomí o internetové bezpečnosti a kritický pohled na internetový obsah k rozvoji znalostí a dovedností žáků	2,68	2,73	2,83	2,74	2,85	3,00	2,79	2,92	3,05	0,15	0,26	0,26

Poznámka:

¹⁾ Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z toho, jak MŠ hodnotily

aktuální stav v době šetření v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

(Červenou barvou jsou v tabulkách zvýrazněny výsledky pod průměrnou hodnotou v rámci ČR.)

3 KODEX ŠKOLY

Dotazníkového šetření proběhlo poprvé v červnu a červenci 2019 a posloužilo jako jeden z podkladů aktualizace souborného dokumentu MAP II v polovině průběhu projektu. Zopakováno bylo v září, říjnu a listopadu 2021. Na jeho základě byly doplněny dřívější poznatky.

Školy hodnotily (oznámkovaly) naplňování jednotlivých kritérií Kodexu. Níže jsou uvedena jednotlivá kritéria a průměrná známka naplňování kritéria školami na území MČ Praha 5. Z výsledků je patrné, že školám se daří naplňovat potřebná kritéria, musejí při tom ale překonávat překážky identifikované v závěrečné souhrnné slovní odpovědi.

Uvádíme výpis tematických okruhů (kritérií) řešených Kodexem školy vždy spolu s nejrelevantnějšími identifikovanými obtížemi.

1) Škola vytváří každému žákovi a jeho rodině rovné příležitosti ke vzdělávání bez ohledu na jeho pohlaví, věk, etnicitu, kulturu, rodný jazyk, náboženství, rodinné zázemí, ekonomický status, speciální vzdělávací potřeby.

Škola při přijímání neupřednostňuje žáky s lepšími kognitivními schopnostmi nebo specifickým nadáním, s lepším zázemím, či bez speciálních vzdělávacích potřeb. Nerozděluje trvale žáky do tříd s odlišným kurikulem, ve všech třídách poskytuje vzdělávání ve srovnatelné kvalitě (vyjma případů § 16, odst. 9 školského zákona). Škola dbá na to, aby její požadavky, zejména finanční, nebyly pro některé žáky znevýhodňující.

Celkové hodnocení naplňování kritéria mateřskými i základními školami na škále *zcela – téměř zcela – uspokojivě – částečně – neuspokojivě* je mezi stupni ***zcela a téměř zcela***. Pokud připodobníme ke školnímu hodnocení známkami 1 – 5, odpovídala by **průměrná známka naplňování kritéria hodnocení 1,3**.

Školy bojují s dílčími nedostatky, např. MŠ Podbělohorská není bezbariérová pro všechny věkové kategorie dětí. Není možno přijmout dítě s těžkým tělesným postižením.

2) Škola poskytuje účinnou podporu všem žákům/dětem s potřebou podpůrných opatření

Škola systematicky identifikuje individuální potřeby žáků při vzdělávání, v případě potřeby spolupracuje s odbornými pracovišti. Má vlastní strategii práce s žáky s potřebou podpůrných opatření, strategii naplňuje a vyhodnocuje její účinnost. Škola systematicky sleduje výsledky a pokrok těchto žáků.

Celkové hodnocení naplňování kritéria mateřskými i základními školami na škále *zcela – téměř zcela – uspokojivě – částečně – neuspokojivě* je mezi stupni ***zcela a téměř zcela***. Pokud připodobníme ke školnímu hodnocení známkami 1 – 5, odpovídala by **průměrná známka naplňování kritéria hodnocení 1,5**.

Školy se snaží stále postupovat dál, např. v oblastech vyhodnocování funkčnosti individuální péče a podpůrných opatření a stanovování dalších úkolů při péči o děti/žáky.

3) Škola věnuje patřičnou pozornost osobnostnímu rozvoji žáků/děti, rozvíjí u nich otevřenost, toleranci a respekt vůči jinakosti a dbá na to, aby žádný žák nebyl vyčleňován z kolektivu.

Škola vytváří atmosféru, ve které se každý žák cítí přijímán a podporován v rozvoji svého potenciálu. Pedagogové se vyvarují stereotypizaci v komunikaci s žáky. Škola systematicky zapojuje všechny žáky do školních akcí, v případě potřeby žákům poskytuje podporu, která zapojení umožní. Využívá nástroje zaměřené na vzájemné poznávání a posilování sociálních a personálních dovedností.

Celkové hodnocení naplňování kritéria mateřskými i základními školami na škále *zcela – téměř zcela – uspokojivě – částečně – neuspokojivě* je mezi stupni ***zcela a téměř zcela***. Pokud připodobníme ke školnímu hodnocení známkami 1 – 5, odpovídala by **průměrná známka naplňování kritéria hodnocení 1,53**.

4) Škola spolupracuje s MAP – podílí se aktivně na místním akčním plánování – poskytuje potřebné informace o uplatňování rovných příležitostí ve své organizaci.

Problémem je obecně rostoucí administrativní zátěž škol, v poslední době pak administrativa spojená s inkluzí. Negativně se projevuje jakákoliv dodatečná zátěž škol (výkaznictví, dotazníky, nově také administrativa spojená s hygienickými opatřeními proti šíření COVID 19, distančními a kombinovanými formami výuky).

Celkové hodnocení naplňování kritéria mateřskými i základními školami na škále *zcela – téměř zcela – uspokojivě – částečně – neuspokojivě* je mezi stupni ***zcela a téměř zcela***. Pokud připodobníme ke školnímu hodnocení známkami 1 – 5, odpovídala by **průměrná známka naplňování kritéria hodnocení 1,62**.

5) Specifikujte případné problémy (co konkrétně brání naplňování) principů Kodexu školy

Šetření 2021

Speciální školy MŠ/ZŠ pro sluchově postižené a žáky a děti s vadami řeči (Holečkova 4) identifikovaly tento problém:

Systém sociálních dávek – rodiče dostávají sociální dávky – podporu na děti a žáky s handicapem a tyto dávky často nepoužívají ve prospěch dítěte.

Problém s dětmi a žáky z nepodnětného sociokulturního prostředí – špatný vzor rodičů, často malá podpora a práce s rodinou od sociálních pracovníků v místě bydliště rodiny.

Slabá motivace dítěte ze strany rodiny pro získání vyšší kvalifikace – rodina má zájem, aby dítě pracovalo a ne aby studovalo.

ZŠ a MŠ při FN Motol

Situace školy při fakultní nemocnici je velmi specifická, podléhá plně především výkyvům zdravotního stavu žáků, vzdělávací činnost a práce s jednotlivými žáky probíhá ve spolupráci se školou, do které dětský pacient za obvyklých okolností chodí.

ZUŠ Popelka

Situace uměleckých škol je specifická, na jedné straně přirozeně oslovují pouze děti a žáky s určitými talenty a zájmy, na druhé straně zájem o umělecké vzdělávání převyšuje kapacitní možnosti škol. Tyto žáky nelze všechny přijmout z kapacitních důvodů, proto si umělecké školy formou přijímací zkoušky vybírají nejvíce talentované žáky.

Školy hlavního vzdělávacího proudu:

Obecně školy obvykle upozorňují na nedostatečné materiální a technické vybavení (i během distanční výuky) a personální zajištění chodu školy, zejména tzv. pomocných profesí (školní psycholog, sociální pedagog, speciální pedagog). Nedostatek je ale i pedagogů a asistentů pedagoga na trhu práce, školy si nemohou vybírat ty nejvhodnější kandidáty. Školy se při naplňování Kodexu občas potýkají se začleněním žáků s nižšími kognitivními schopnostmi. Problémem může být i skryté záškoláctví a nespolupracující rodiče.

Půjdeme-li do detailu, objeví se další požadavky na zázemí. V mateřských školách chybí pro děti s ADHD, PAS a podobnými problémy ve třídách klidné relaxační koutky. Prostor tříd není možné trvale oddělit. Pro děti, které po obědě neusnou, je obtížné vytvořit prostor pro jinou klidnou práci, aniž by byly rušeny spící děti. Pro děti s ADHD naopak chybí prostor, kde by nebyly při odpočinku rušeny okolními podněty.

Pro účinnou a trvalou podporu dětem bez podpůrných opatření stanovených ŠPZ (tedy pro podporu ve st. 1 a 2) chybí ve třídách další pomocný pracovník. Měl by být

standardem v každé třídě. Problémy činí v MŠ např. absence speciálního pedagoga – je obvykle nad rámec Phmax školy. Přítomnost Asistentů pedagoga je vázána na podpůrná opatření – v počtu dětí např. 28 na třídě by byla žádoucí přítomnost AP i bez podpůrných opatření.

Problémy působí také:

- **Nadměrný počet dětí ve třídě**
- **Nedostatek prostoru pro bezpečný pobyt dětí venku a pro vzdělávání v polytechnické oblasti**
- **Dlouhé termíny pro vyšetření dítěte v SPC nebo PPP**
- **Neochota rodičů připustit, že jejich dítě se SVP (speciálně vzdělávacími potřebami) potřebuje pomoc od odborníků a následně i pomoc asistenta pedagoga.**
- **Nezájem některých rodičů o spolupráci se školou.**
- **Existence výběrových škol v okolí, které si vybírají k zápisu děti a žáky dle určitého klíče (schopností)**
- **Obavy z neznámého a nového, malá znalost této problematiky – děti cizinci, děti s potřebou podpůrných opatření**
- **Minimum materiálů k této problematice**
- **Nadměrná administrativa při vykazování**
- **Vysoký počet zapsaných dětí s OMJ ve třídě (např. MŠ Podbělohorská až 25%)**
- **Přesná specifikace, kdo je dítě s OMJ, kdo cizinec a kdo reálně potřebuje podporu v oblasti výuky ČJ apod. Např. dítě cizinec nemusí mít reálnou potřebu výuky ČJ.**
- **Nepřiměřené nároky na pedagogy – vzdělávání dětí nadaných, dětí s OMJ a dětí s potřebou podpůrných opatření, pedagogové jsou přetížení**
- **Chronický nedostatek pedagogů na trhu práce**
- **Nedostatek i nízká odbornost asistentů pedagoga (kvalifikaci získá i člověk s výučním listem)**
- **Je třeba zajistit, aby odborníci (speciální pedagog, psycholog, pracovník pro děti s OMJ, logoped, ergoterapeut, a dále dle konkrétní potřeby dvojjazyčný asistent, asistent pedagoga .....) byli standardní součástí předškolních zařízení. Pokud si MŠ tyto odborníky nehradí ze šablony, nemá na ně nárok, ani na ně nemá finanční prostředky, v důsledku toho tito pracovníci působí 2 roky a pak odejdou**
- **Pasivita některých pedagogů a ostatních zaměstnanců**
- **Bezbariérovost**
- **Pandemie**

6) Shrňte a specifikujte konkrétní potřeby Vaší školy, v čem potřebujete pomoc pro naplnění kritérií KODEXU ŠKOLY:

Šetření 2021

Speciální školy MŠ/ZŠ pro sluchově postižené a žáky a děti s vadami řeči (Holečkova 4) identifikovaly tuto potřebu:

Změna systému přidělování sociálních dávek (například úhrada nákladů na stravování, ubytování a dopravu do školy, akce školy (lyže, školy v přírodě...) zasílat přímo škole). Zlepšit práci sociálních pracovníků s rodinami dětí a žáků ze sociálně vyloučených lokalit, a rodin, kde jsou oba rodiče dlouhodobě nezaměstnaní. Hledat cesty jak zapojit rodiče žáků do pracovního procesu, aby byli motivujícím vzorem pro své děti.

Speciální ZŠ Pod radnicí:

Spolupráce s PPP, SPC, OSPOD je pro nás klíčová. Chtěli bychom spolupráci udržet na takové dobré úrovni, jako dosud.

Školy hlavního vzdělávacího:

Školy hlavního proudu potřebují překonat problém, kdy inkluze byla začata, ale nedostávají se na ni prostředky (šetří se na AP, kde se dá, další možnosti podpory – psycholog, sociální pedagog, speciální pedagog, tandemoví učitelé – nejsou pořádně právně zakotveny). Škola ze státních prostředků přímo nedostává na tyto pracovníky finance, projektové financování pak klade značné nároky např. i na vzdělání těchto zaměstnanců, které je těžko v praxi vůbec sehnat. Sama pracovní pozice je ale pouze dočasná, nesystémová a málo ohodnocená.

Mateřským školám také chybí finanční prostředky na pravidelné a dlouhodobé supervize, vzdělávací semináře pro „sborovnu“ – pro všechny pedagogy najednou. I mateřské školy by měli mít možnost, v době vedlejších školních prázdnin, být uzavřeny a soustředit se na pořádání teambuildingů, společných školení apod.

Školy potřebují:

- **Snížit počty dětí na třídách**
- **Škola musí vytvářet podmínky pro děti se SVP, využívat všech možností personální podpory tj. školní asistenti nebo dvojjazyční asistenti atd.**
- **Získávat asistenty pedagoga s odbornými znalostmi a vhodnými zkušenostmi.**
- **Dostatečné a kvalifikované personální zajištění – motivovaní a v oblasti práce s žáky s PO, OMJ apod. erudovaní pedagogové + odborníci (speciální pedagog, sociální pedagog, dvojjazyčný asistent/i na celý úvazek, školní psycholog na částečný úvazek) + asistenti pedagoga (motivovaní, s vhodným vzděláním)**

- Dále by se hodil „ajťák“ na plný úvazek a člověk, který administruje vybrané projekty od A do Z tj. hlavně posily v oblasti lidských zdrojů
- Získání finančních prostředků na překladače
- Absolvovat více školení s touto problematikou ideálně pro celý pedagogický kolektiv, mít možnost metodického vedení pedagogů, nákup pomůcek a materiálů
- Snížit administrativní zátěž, dát jasná pravidla pro čerpání finančních prostředků na podporu těchto dětí
- Získat finanční prostředky na vzdělávání pedagogů
- Vybudování pojezdny plošiny či výtahu v budově školy
- Získat větší důvěru rodičů v postupy školy - prioritou školy musí být spolupráce s rodiči
- Odborné diskuse o životě mateřských škol – o přínosu pro společnost, o jeho specifikách, o jeho potřebách, o jeho vývoji priorit ve výchovně vzdělávacích cílech dětí v MŠ, o profesní vybavenosti pedagogů, o nutné změně finančního ohodnocení provozního personálu v MŠ.

4 METODIKA ROVNÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ

Na základě Metodiky rovných příležitostí MŠMT provedl realizační tým MAP II v srpnu, červnu a červenci 2019 sběr kvantitativních dat informujících o počtech dětí a žáků v jednotlivých třídách škol, počtech dětí a žáků s potřebou podpůrných opatření, s přiznanými podpůrnými opatřeními, s odlišným mateřským jazykem a s potřebou podpory z důvodu odlišného mateřského jazyka.

V průběhu roku 2019 bylo realizováno také dotazníkové šetření KAP monitorující indikátory sledované Metodikou rovných příležitostí. Sledovány byly informace o případných přímých či skrytých finančních nárocích kladených na zákonné zástupce v souvislosti se školní docházkou, počty dětí a žáků nechodících na obědy ve škole, počty kázeňských opatření pozitivního i negativního typu, počty zameškaných omluvených a neomluvených hodin.

V období září, říjen, listopad 2021 byl realizačním týmem zopakován sběr kvantitativních dat Metodiky rovných příležitostí MŠMT. Sledovány byly informace o počtech dětí a žáků v jednotlivých třídách škol, počtech dětí a žáků s potřebou podpůrných opatření, s přiznanými podpůrnými opatřeními, s odlišným mateřským jazykem a s potřebou podpory z důvodu odlišného mateřského jazyka. Monitorovány byly informace o případných přímých či skrytých finančních nárocích kladených na zákonné zástupce v souvislosti se školní docházkou, počty dětí a žáků nechodících na obědy ve škole, počty kázeňských opatření pozitivního i negativního typu, počty zameškaných omluvených a neomluvených hodin.

Tyto informace byly sledovány souhrnně, za jednotlivé školy i jednotlivé třídy všech zúčastněných škol. Cílem všech zmíněných šetření bylo sledovat možné disproporce a nerovnosti v oblasti vzdělávání, indikující potenciální nárůst koncentrace problematických jevů (eventuálně nárůst případné cílené segregace) napříč školskou soustavou i uvnitř jednotlivých škol. Výsledná data jsou s ohledem na jejich charakter interní povahy. V období poznamenaném pandemií COVID 19 ztratila tato data část původně očekávané výpovědní hodnoty. Objevily se nové faktory, kdy celé období distanční výuky přispívalo k nárůstu rozdílů a nerovností mezi dětmi a žáky. V závislosti na míře podpory v rodině postupovali někteří žáci v učivu rychleji, jiní stagnovali či ztráceli potřebné návyky. Vzniklé nerovnosti jsou nyní školami intenzivně řešeny a jsou také postupně kompenzovány. Zvýšila se poptávka po doučování.

Všeobecným vyplývajícím poznatkem však je, že **v souhrnu nesvědčí získané poznatky o závažném nárůstu nerovnosti, který by vyplýval z nevhodného systémového nastavení školské soustavy.** Pozorovat lze poněkud zpožděný rozvoj školské infrastruktury, následující s jistým odstupem demografický vývoj v oblasti i rozvoj a využití bytového fondu. Prvořadým úkolem je v tomto ohledu zajišťovat především

odpovídající kapacitu škol. V důsledku probíhající bytové výstavby se zcela logicky mohou projevovat sociální rozdíly mezi obyvateli starší a nové zástavby i rozdíly mezi vlastníky a nájemníky bytů. Školy na území SO MČ Prahy 5 proto přistupují ke vzdělávání cíleně jako k jedné z cest k podpoře sociální inkluze napříč společnostmi a také jako k hlavnímu nástroji prosazování rovných příležitostí pro rozvoj všech dětí a žáků. Takto lze minimalizovat případný negativní dopad obecně působících socioekonomických i demografických faktorů měnících sídelní strukturu metropole i jejích suburbií.

Pozorovány a sledovány jsou také některé jevy provázející děti a žáky s OMJ. V souvislosti s obecnými demografickými trendy i polohou MČ v širším centru Prahy dochází k nárůstu počtu dětí a žáků s OMJ. Jejich rozložení napříč školami i třídami škol je sledováno, ovlivněno však je spíše externími faktory ekonomického charakteru.

Problematika ukrajinských žáků

V posledních několika měsících se ale v tomto ohledu uplatňují především silné destabilizační geopolitické faktory. 24. 2. 2022 zahájila Ruská federace vojenské operace proti Ukrajině, následné tvrdé boje přinutily miliony Ukrajinců opustit své domovy a spustily velkou uprchlickou vlnu. Prakticky ze dne na den se na území hl. m. Prahy objevila nová silně znevýhodněná skupina dětí a žáků prchajících před válečným konfliktem na Ukrajině. Nyní je ještě příliš brzy na to, abychom mohli tuto skupinu a její potřeby analyticky popsat, lze však předpokládat, že přinejmenším v krátkodobém horizontu může tato skupina znatelně ovlivnit české školství. Během jednoho jediného měsíce byly prakticky vyčerpány téměř veškeré volné kapacity mateřských a základních škol v Praze.

Podle rychle se měnících údajů o počtu ukrajinských žáků a kapacitách škol k počátku dubna 2022 základní školy v ČR přijaly 23 204 žáků z Ukrajiny. Z toho ZŠ na území hl. m. Prahy přijaly 4 174, na území Středočeského kraje 3 053, Jihomoravského kraje 2 552 a v každém ze zbývajících krajů je vždy cca po tisícovce nových žáků z Ukrajiny. Celková kapacita volných míst na základních školách v celé ČR by měla být 150 000 (Zprávy TV Seznam 26. 4. 2022). K totálnímu zahlcení kapacit školské soustavy tak dochází jen lokálně, nejhorší situace je ale právě v Praze. Současné kabinetní odhady ale předpokládají, že v září 2022 nastoupí na základní školy v ČR 125 000 ukrajinských žáků.

Nyní nelze odhadnout kolik uprchlíků ještě přicestuje, kolik jich na našem území setrvá dočasně, kolik trvale, ani kolik z nich se po utišení bojových operací vrátí do země původu. I bez hlubšího analytického vhledu je ale jasné, že bude třeba především zajistit pro tyto děti a žáky smysluplnou náplň denních činností v podobě vzdělávání, pokud možno prostřednictvím začlenění do českých škol. S tímto úkolem bude třeba školám výrazně pomoci, a to v rovině kapacit, v rovině adaptace uprchlíků, v rovině zvládnutí výuky českého jazyka pro cizince a v rovině intenzivní podpory samotných

žáků až k minimální úrovni znalosti nutné pro vzdělávání v českém jazyce. Předpokládat lze také zvýšenou poptávku po pomoci psychologů.

5 PŘENOS INFORMACÍ O POTŘEBÁCH MŠ a ZŠ DO MAP

Zástupci spolupracujících škol vyplnily také dotazníkové šetření, ve kterém identifikovali potřeby škol v následujících oblastech relevantních pro tvorbu MAP:

- v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka;
- v oblasti rozvoje matematické gramotnosti a rozvoje potenciálu každého žáka;
- v oblasti rozvoje potenciálu každého žáka/dítěte obecně;
- v oblasti rozvoje potenciálu každého žáka/dítěte v jiných než výše zmíněných aspektech, případně může popis obsahovat další výše neuvedené potřeby v oblasti rozvoje školy.

Mateřské a základní školy vyplnily dotazníková šetření v rámci přenosu informací o potřebách škol do MAP II v červnu a červenci 2019 a opakovaně v říjnu a listopadu 2021.

DOTAZNÍK MŠ (říjen- listopad 2021) – ZESTRUČNĚNÁ HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

1) ČTENÁŘSKÁ PREGRAMOTNOST A ROZVOJ POTENCIÁLU KAŽDÉHO DÍTĚTE

Při rozboru současného stavu byly identifikovány následující příčiny stávajících nedostatků:

Souhrnná odpověď:

Znalost čtení a porozumění textu je u dětí důležitá pro orientaci ve společnosti. Proto mateřské školy usilují o její všestranný rozvoj. Školy vyvíjejí také maximální úsilí o začlenění dětí s OMJ a jejich přípravu na vstup do ZŠ, kde již by měly všemu rozumět a plnohodnotně se začlenit. Pro děti s OMJ je nabízeno doučování. U dětí s OMJ či SVP však MŠ narážejí na nedostatečné personální zajištění inkluze pedagogy, specialisty i podpůrnými pracovníky.

Negativní dopad na rozvoje čtenářské pregramotnosti mělo především přerušení prezenční výuky epidemií COVID 19.

Rizikovým faktorem je omezení schopnosti soustředit se u dětí. Negativně se zde projevuje skutečnost, že děti jsou v domácím prostředí obklopeny počítači, tablety a telefony, které částečně nahrazují četbu i komunikaci s rodiči.

Klíčem k úspěchu předškolního vzdělávání je spolupráce s rodinou a synergické působení školního i rodinného prostředí, školy proto usilují o maximální míru spolupráce s rodiči a prarodiči dětí.

Školy k zajištění nápravy potřebují pomoci v následujících oblastech:

Souhrnná odpověď:

Pro pomoc při rozvoji čtenářské gramotnosti je pro školy průřezově důležitá finanční dotace na vzdělávání pracovníků, nákup odborné literatury, finanční prostředky na zajištění odborných přednášek pro rodiče a pedagogy. Další velkou pomocí by bylo zajištění odborníků, metodiků a konzultantů typu cizojazyčný asistent, logoped. Problém je, že tyto potřebné profese jsou personálně zajišťovány s pomocí dotačního financování, ale z logiky věci by na školách měly působit stále.

MŠ potřebují:

- *Podporu v oblasti pořízení potřebného ICT vybavení, HW i SW, konektivity, údržby a provozu.*
- *Proškolení pedagožek v oblasti využití ICT vzdělávací činnosti.*
- *Finanční prostředky na nákup aktuální beletrie a další literatury.*
- *Finanční prostředky na rozvoj technického a materiálního zabezpečení.*
- *Finanční prostředky na DVPP a ocenění aktivních a zapálených pedagogů.*
- *Získání finančních prostředků na zakoupení didaktických pomůcek a hraček, které podporují čtenářskou pregramotnost – např. pomůcky pedagogiky Franze Ketta, montessori hračky, loutkové divadlo atd.*
- *Finanční prostředky na zorganizování besedy nebo odborné přednášky pro rodiče v této oblasti - zintenzivnit spolupráci s rodiči v oblasti čtenářské gramotnosti.*
- *Podporu speciálního pedagoga i po skončení šablon III.*
- *Metodická pomoc a podpora péče o děti s OMJ.*

2) MATEMATICKÁ PREGRAMOTNOST A ROZVOJ POTENCIÁLU KAŽDÉHO DÍTĚTE

Při rozboru současného stavu byly identifikovány následující příčiny stávajících nedostatků:

Souhrnná odpověď:

Předmatematické představy se v mateřských školách prolínají téměř všemi aktivitami a činnostmi. Ve ŠVP jsou stanoveny cíle pro rozvoj matematické pregramotnosti v souladu s individuálními potřebami jednotlivce. Školy využívají rozličné metody práce, např. Hejného metodu, pedagogové se účastní tematických

školení. Nedostatky mohou být identifikovány v péči o děti s mimořádným zájmem o počítání nebo logiku. Zde je prostor pro přenos dobré praxe mezi školami, např. v rámci MAP.

V rámci přípravy na školu jsou školkami dětem nabízeny doplňkové aktivity nad rámec běžných činností v MŠ, kde se děti hravou formou seznamují mimo jiné s dalšími tématy matematické gramotnosti – IT, práce s interaktivní tabulí, dalšími digitálními technologiemi. O těchto možnostech školy informují zákonné zástupce, někteří rodičové zase pomáhají MŠ v hledání nabídek pro interaktivní workshopy pro děti. Děti mohou navštěvovat také science centra.

Do oblasti matematické pregramotnosti se zcela pochopitelně přeneseně promítají také všechna případná negativa identifikovaná v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti, např. negativní dopady přerušení školní docházky z důvodu boje proti onemocnění COVID 19.

Školy potřebují pomoci v následujících oblastech:

Souhrnná odpověď:

Školy by uvítaly finanční dotace na další vzdělávání pedagogických pracovníků pro tuto oblast (zatím si své kurzy, školení, semináře hradí z vlastních prostředků), uvítaly by doplnění knihovny odbornou literaturou či pracovními listy, pracovními sešity. Finanční pomoc by byla třeba i při realizaci nejrůznějších zážitkových programů v oblasti matematické gramotnosti, dalších odborných přednášek pro rodiče a zejména při doplňování nových interaktivních programů, stavebnic a logických her pro děti. Nákup velkokapacitní kopírky, kterou by využívaly všechny učitelky na množení pracovních listů pro práci s dětmi, by byl také prospěšný.

MŠ potřebují:

- Vhodné vybavení ICT, HW, SW, konektivita a know – how.
- Stáže v jiných mateřských školách – např. zahraniční inspirace.
- Finanční prostředky na DVPP a ocenění aktivních a zapálených pedagogů.
- Finanční prostředky na rozvoj dalšího technického a materiálního zabezpečení, na obnovu didaktických pomůcek a hraček.
- Materiální vybavení – pomůcky Hejného metody pro MŠ jsou velice přínosné nejen pro mat. pregramotnost, ale jsou velmi nákladné.
- Nové náměty pro práci s dětmi

3) ROZVOJ POTENCIÁLU KAŽDÉHO DÍTĚTE OBECNĚ - INKLUZE

Při rozboru současného stavu byly identifikovány následující příčiny stávajících nedostatků:

Souhrnná odpověď:

Školy se věnují inkluzivnímu vzdělávání velmi intenzivně a poctivě. Inkluzivní přístup ke vzdělávání nebyl pro školy hlavním problémem, problematické bylo spíše zajištění odpovídajícího materiálního a personálního zabezpečení nutného k realizaci inkluzivního vzdělávání v celoplošném rozsahu, počátek plošné inkluze byl skokový. Budování odpovídajícího zázemí stále ještě probíhá, ale inkluzivní vzdělávání již je plně funkční, právě díky výše zmiňované intenzivní a poctivé snaze pedagogů jednotlivých škol. Tomu odpovídají popisy stavu inkluze na jednotlivých školách.

Ne všechny školy si bez potřebného zázemí poradí s nejtěžšími případy, u nichž se již projevují limity inkluzivního přístupu. Na komplikace inkluzivní vzdělávání naráží tam, kde dítě ani rodiče nerozumí česky, nebo kde rodiče dětí nespolupracují se školou a odmítají připustit u svého dítěte návštěvu odborného pracoviště a stanovení podpůrných opatření atd.

Školy potřebují pomoci v následujících oblastech:**Souhrnná odpověď:**

Školy usilují o (potřebují pomoc s):

- Přítomnost dalších odborníků z praxe (speciální pedagog, psycholog, logoped, ergoterapeut,...) by měla být pro všechny standardem.*
- Možnost vhodného snížení počtu dětí ve třídách bez následného snížení finančních prostředků pro školu, které se ve svých důsledcích promítne průřezově celou školou až do nižších platů ve školní kuchyni.*
- Vedlejší školní prázdniny v MŠ - V těchto dnech by bez problémů mohlo probíhat DVPP pro sborovnu, nyní lze školení uskutečnit pouze o víkendech – jde o nekoncepční řešení!!!*
- Personální posílení tak, aby po celou dobu provozu MŠ byly v každé třídě MINIMÁLNĚ 2 dospělé osoby.*
- Finanční prostředky na asistenta pedagoga.*
- Možnost i nadále financovat spec. pedagoga a dvojjazyčného asistenta. Podpora dětí cizinců sice v současné době přichází z MŠMT, ale týká se jen cizinců předškoláků. Tato podpora je nedostatečná. Dítě cizinec může mluvit lépe česky než dítě s českým občanstvím, pro které ale není ČR rodným jazykem.*
- Školy vidí potřebu systémového opatření pro předškolní vzdělávání, spočívající v navýšení počtu pracovníků tak, aby v každé třídě byl kromě pedagoga také pomocný personál. Pomocný personál by byl přítomný po většinu provozu třídy (např. chůva od 8 do 15.30 hod.). A k tomu by měla být zachována i stávající podpůrná opatření indikovaná PPP.*

- *Získat systematickou podporu psychologa, který by navštěvoval pravidelně MŠ, např. 2-3 x do měsíce mohl pozorovat děti, pedagogové by mohli konzultovat své postupy, byl by nápomocen při jednání s rodiči při řešení výchovných problémů.*
- *Stále zlepšovat individualizaci pro začlenění dětí se spec. potřebami.*
- *Vzdělávání pedagogů formou DVPP, odborné literatury a konzultací s psychologem.*
- *Zlepšovat spolupráci s PPP a SPC.*

Další potřeby mateřských škol při rozvoji všech potřebných dovedností dětí jsou do značné míry totožné, nebo odvozené od již popsaných potřeb škol v oblasti matematické a čtenářské pregramotnosti a inkluzivního vzdělávání. Školy potřebují rozvíjet zázemí pro polytechnickou výchovu. V oblasti rozvoje aktivního používání cizího jazyka byly identifikovány další specifické postřehy.

Aktivní používání cizího jazyka - stávající stav:

MŠ poskytují ve většině případu vzdělávání v cizím jazyce, zároveň při vyplňování dotazníků do této kategorie vyplnily i podporu, kterou poskytují žákům s OMJ při výuce ČJ jako druhého jazyka.

V posledních letech roste počet dětí s odlišným mateřským jazykem - OMJ, na tuto skutečnost reagují školy tak, aby byla všem dětem dána možnost osobního rozvoje v rámci možností jednotlivce. Dětem s OMJ je poskytována jazyková podpora z rozvojového programu MHMP – doučování dětí cizinců v předškolním věku. Využíváno je i doučování pro cizince z programu MČ, výzva č. 28 a č. 54 - MULTIKULTURNÍ ŠABLONY. V mateřských školách je využívána také pozice dvojjazyčného asistenta. V rámci doplňkové činnosti školy nabízejí pro přihlášené děti obvykle kroužek Angličtiny pro děti.

Aktivní používání cizího jazyka - potřeby škol:

- *Mít možnost využívat rozvojových programů i v budoucnosti.*
- *Možnost DVPP v oblasti péče o děti s OMJ.*
- *DVPP v oblasti cizího jazyka.*
- *Zahraniční stáže a následné sdílení poznatků.*
- *Získat finanční prostředky pro nákup výukového materiálu pro děti (workbook, CD, internetový přístup k materiálům).*

DOTAZNÍK ZŠ (říjen- listopad 2021) – ZESTRUČNĚNÁ HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

A) ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST A ROZVOJ POTENCIÁLU KAŽDÉHO ŽÁKA

1) Popište stručně současný stav čtenářské gramotnosti (a rozvoje potenciálu každého žáka) ve Vaší škole, identifikujte příčiny problémů.

Souhrnná charakteristická odpověď:

Čtenářská gramotnost prolíná všemi předměty, např. v matematice při slovních úlohách. Řešení těchto úloh je závislé na porozumění a rozebrání textu, což někdy dělá žákům obtíže. Žáci se učí také vyhledávat relevantní informace (např. na internetu). Problémem pro ně bývá uložit si získané informace do paměti. Mohou na to mít vliv i moderní technologie (žáci nemají potřebu si informace pamatovat, jelikož jsou pro ně jednoduše dohledatelné na internetu).

Pozorovat lze značné rozdíly mezi jednotlivými žáky. Tyto rozdíly se ještě prohloubily v období probíhající distanční výuky. Mnozí žáci čtou dobře a s porozuměním, někteří ale mají problémy nejen s porozuměním přečteného, ale i s technikou čtení. Odráží se zde často rodinné zázemí žáků, podpora (či absence podpory) čtenářství. Ve třídách je také řada dětí s OMJ. Jejich domácí prostředí obvykle také není pro rozvoj čtenářské gramotnosti v českém jazyce příliš podnětné, a tak ani tito žáci často nevyužívají naplno svého potenciálu.

Školy popsanou situaci řeší nasazením vhodných motivačních aktivit, pečlivým výběrem četby, doučováním, soutěžemi, čtenářskými kluby a čtenářskými dílnami, využitím vzdělávacích programů pražských knihoven aj.

U některých žáků z odlišného sociokulturního prostředí se však velmi obtížně dosáhnout rozvoje. Základní podmínkou je zde především ochota žáka i rodiny tento rozvoj podporovat a spolupracovat na něm.

2) V čem škola potřebuje pomoc, aby se mohla zlepšit?

Souhrnná charakteristická odpověď:

Školy by obecně uvítaly u žáků se SVP a SPU včetně žáků s OMJ a cizinců, zrychlení pomoci ze strany ŠPZ. Lhůty pro diagnostiku, doporučení o přiznání stupně PO, omezují možnost okamžité aplikace vhodných metod a postupů.

Dále potřebují:

- *Vhodné didaktické pomůcky - Finanční prostředky na pomůcky k zatraktivnění čtenářství (tablety, čtečky) + software (e - knihy, programy k podpoře čtenářství).*
- *Vybavení škol knihami.*
- *Finanční podpora provozu školní knihovny.*
- *Příklady dobré praxe a jejich sdílení.*
- *DVPP v této oblasti, proškolení pedagogů, metodické materiály, systémová opatření (více času ve výuce na úkor biflování).*
- *Prostory pro čtenářské kroužky a další volnočasové aktivity na půdě školy.*
- *Modernizace kinosálu (ZŠ Barrandov Chaplinovo nám.).*
- *Návštěvy kulturních zařízení, jako jsou divadla, kina, muzea.*

MŠ Kořenského jasně identifikovala potřebu pomoci v oblasti péče o romské žáky. „Pokud máme hovořit o rozvoji potenciálu každého žáka, je třeba podpořit rozvoj zejména u romských žáků. Potřeba školy tkví ve spolupráci s místní komunitou Romů, nejlépe prostřednictvím romského poradce MČ (pokud tato funkce stále existuje). Touto spoluprací se hodláme v dalším období zabývat hlouběji. V případě, že komunita nezačne prioritizovat vzdělání, nemá škola moc šancí změnit přístup rodin ani ke čtenářské ani k jiným gramotnostem.“

ZŠ při FN Motol by uvítala v modernizaci knihovny – pořízení audioknih. Žáci by tak měli možnost vypůjčit si audioknihy, případně čtečky.

ZŠ Výmolova (jde o potřeby školy speciální) - Modernizace vybavení a možnost rozšiřování různých workshopů a doučování v oblasti jazyků.

B) MATEMATICKÁ GRAMOTNOST A ROZVOJ POTENCIÁLU KAŽDÉHO ŽÁKA

1) Popište stručně současný stav matematické gramotnosti (a rozvoje potenciálu každého žáka) ve Vaší škole, identifikujte příčiny problémů.

Souhrnná charakteristická odpověď:

Stav matematické gramotnosti je překvapivě některými školami hodnocen jako o trochu lepší než u gramotnosti čtenářské, nicméně je to velmi individuální záležitost. Někteří žáci mohou mít potíže s porozuměním slovních úloh, což je důsledek problému v oblasti čtenářské gramotnosti. Jiní žáci pracují bez výrazných potíží, nepřesnost práce žáků pak spočívá převážně v nedůsledné kontrole a nedostatečně zautomatizovaných matematických postupech; někdy žáci chybují v důsledku spěchu a nedostatečné koncentrace. Zlepšení může nastat posílením pracovní kázně, častějším zařazením praktických úloh, využitím mezipředmětových vztahů, zatraktivněním výuky. Žáci škol se obvykle účastní soutěží: Matematický klokan, Uvažuj logicky, Pythagoriáda, Matematická olympiáda. Na školách je

využívána také Hejného metoda, Montessori metoda, prvky badatelství, robotika atd. Probíhají cílené aktivity pro rozvoj matematické gramotnosti a rozvoj zájmu o matematické činnosti. Vyučující absolvují pravidelné semináře a doškolování v této oblasti. Klasickou matematiku proto vyučují vysoce kvalifikovaní pedagogové.

Dílčí potíže překonává např. ZŠ Grafická, která považuje rozvoj matematické gramotnosti za problematický díky rozdílům mezi žáky. Příčina výraznějších rozdílů v matematické gramotnosti žáků tkví ve vyšším zastoupení žáků s OMJ, PO a žáků z různého sociokulturního prostředí na škole. Škola však potřebuje navýšit také personální krytí výuky M a ICT – cca 0,5 -1 úvazek. Stav dostupné mobilní ICT techniky ZŠ Grafická se zvýšil, i nadále však ještě nejsou interaktivní tabule (panely) k dispozici ve všech třídách. Žáci školy se výrazněji nezapojují do soutěží v oblasti matematické gramotnosti.

2) V čem škola potřebuje pomoc, aby se mohla zlepšit?

Souhrnná charakteristická odpověď:

Finanční prostředky pro nákup dalších atraktivních pomůcek a interaktivních programů zaměřených na rozvoj matematické gramotnosti a pomůcek, které je možné využít při individuálním přístupu k nadaným dětem, dětem s PO a OMJ. Užší spolupráce s rodiči, doučování slabších žáků, finanční ohodnocení pro učitele, kteří budou ochotni si vzájemně předávat osvědčené postupy prostřednictvím ukázkových hodin.

Další potřeby:

- Pomůcky pro matematiku a polytechnickou výchovu, vybavení učeben.
- Potřeba pomoci se týká snahy nahradit odcházející pedagogy jejich kvalitními nástupci, učiteli s vzhledem do nových metod a postupů (především využití ICT).
- Zajímavé programy z oblasti praktického užití matematiky.
- Potřebujeme dotáhnout úroveň dovedností, které se nám z objektivních příčin nedařilo dobře rozvíjet v době distanční výuky.
- ZŠ Výmolova (spec. škola) potřebuje: Odborné pomůcky a odpovídající vzdělávání pedagogů.

C) ROZVOJ POTENCIÁLU KAŽDÉHO ŽÁKA – OBECNĚ

1) Popište stručně současný stav rozvoje potenciálu každého žáka ve Vaší škole, identifikujte příčiny problémů.

Souhrnná charakteristická odpověď:

V základní škole se v jedné třídě společně vzdělávají např. děti postižené, nadané, děti cizinců, děti jiného etnika i většinové společnosti. Pedagogové se v převážné většině všem dětem věnují rovnocenně. Školy usilují o to, aby správně uplatňovaly princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky. Žáci, kteří jsou ohroženi školním neúspěchem, docházejí na doučování a je zde i možnost využít služeb školního psychologa, výchovného poradce nebo metodika prevence. Podpoře wellbeingu je věnován čas při třídnických hodinách a neformálních setkáních se žáky (školy v přírodě, adaptační pobyty, lyžařské kurzy). Je však nutno podotknout, že při vyšším počtu např. 28 žáků ve třídě je individuální přístup bez asistenta pedagoga velmi obtížně realizovatelný. Problémem je také to, že někteří zákonní zástupci žáků se školou nespolupracují. Jiní rodičové usilují díky doporučení poradenského zařízení jen o úlevy pro své dítě, namísto toho, aby se snažili dopomoci mu k nápravě, nebo chtějí značnou část svých povinností ve vztahu k dítěti přesunout na školu.

I v oblasti inkluze nyní školy intenzivně řeší problémy a dluhy vzniklé v období distanční výuky. Chronickým je v této oblasti především nedostatečné personální zajištění inkluze odbornými pracovníky, ale i asistenty pedagoga (což odpovídá současné situaci na trhu práce i všeobecnému nedocení změněných profesí).

Školy v obecné rovině potřebují mít na splnění své komplexní role v oblasti sociální inkluze především stabilní finanční prostředky v rámci phmax a mít jich dost a bez přebujelého vyplňování tabulek a výkazů, aby učitelé mohli věnovat svůj čas žákům i svému profesnímu růstu.

Příkladem pozitivního přístupu k inkluzi na území Prahy 5 může být např. ZŠ Grafická. Tato ZŠ pokračuje a zdokonalujeme se v individuální práci s žáky – s PO, s OMJ, z jiných kulturních prostředí i s případnými kázeňskými obtížemi (příšedšími z jiných škol), pravidelně spolupracuje se SPC. Rozvoj potenciálu každého žáka zde byl kladně hodnocen i ze strany ČŠI.

2) V čem škola potřebuje pomoc, aby se mohla zlepšit?

Souhrnná charakteristická odpověď:

Vzhledem k navyšujícímu se počtu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a s OMJ je pro školy důležitá další odborná pomoc (asistent pedagoga, logoped, psycholog). Pro zajištění individuální péče by bylo ideální snížení počtu dětí v jednotlivých třídách, nepřetěžování pedagogů (např. administrativou), aby mohli svůj čas věnovat dětem/žákům a přípravě výuky.

Školy potřebují více mentoringu a supervize od odborníků, aby pedagogové byli schopni více řešit problémy s chováním ve své třídě, uměli vést rozhovor a komunikaci s "problémovými" rodiči a uměli se úspěšně zbavovat frustrace z nahromaděných úkolů, problémů a emocí - předcházet syndromu vyhoření.

Školy potřebují také možnost pravidelného a dlouhodobého působení školního psychologa, školního speciálního pedagoga, psychiatra a sociálního pedagoga - dosud byli placeni výhradně z Šablon a přímých PO + snížený úvazek pro metodika prevence a výchovného poradce.

Školy musejí mít v případě inkluze možnost někam se reálně obrátit pro skutečnou radu a opravdovou včasnou pomoc, nesmějí se automaticky ocitnout na pranýři jen proto, že s některým žákem nedokážou pracovat.

Další potřeby škol:

- *Vybudování kvalitního zázemí pro školní poradenské pracoviště, prostředky na financování školního psychologa na plný úvazek.*
- *Méně administrativy, větší klid na práci s kolektivem pedagogů a profesní růst všech.*
- *Posílení pravomocí školy (komunikace s poradnou, s dětským lékařem apod.), možnost vyučujících "doučovat své žáky".*
- *Kvalifikovaní pomocníci v oblastech práce se žáky se SVP – asistenti pedagoga, tlumočníci cizích jazyků, dvojjazyční asistenti pedagoga (měli by být financováni systémově formou trvalého úvazku).*
- *Rozšíření pedagogického sboru.*
- *Více personálu pro doučování českého jazyka a doučování žáků ohrožených školním neúspěchem*
- *Zrychlení spolupráce se ŠPZ v zájmu žáků.*
- *ZŠ a MŠ Slivenec - Navýšení kapacity školy velký počet žáků ve třídách znesnadňuje inkluzi*
- *ZŠ Grafická - Finanční prostředky na didaktické pomůcky*
- *ZŠ Grafická - Finanční prostředky na jazykové dozdělání pedagogický pracovníků*
- *ZUŠ Popelka: Chybí bezbariérový přístup do přízemí školy i do vyšších pater. Chybí případné značení pro potencionální nevidomé žáky a studenty. Škola nemá školního psychologa.*

D) ROZVOJ AKTIVNÍHO POUŽÍVÁNÍ CIZÍHO JAZYKA

1) Popište stručně současný stav rozvoje aktivního používání cizího jazyka,

identifikujte příčiny problémů.

Souhrnná charakteristická odpověď:

Školy oblast charakterizují velmi individuálně, od úspěchů, výčtu vyučovaných jazyků a jazykových kroužků až k popisu problémových okruhů. Všechny školy tuto oblast rozvíjejí, potýkají přitom s rozličnými problémy, jako je nedostatek kvalifikovaných učitelů, potřeby využít rodilé mluvčí – ty je ale problematické ve škole zaměstnat. Problematická je i rozdílná úroveň znalostí jednotlivých žáků, zvláště pak žáků s PO, OMJ atd. Největší zátěží je připravovat práci tak, aby byl schopný žák posouván dopředu a nejslabší členek neměl pocit outsidera. Přítomnost dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, které vyžadují individuální přístup, tento problém ještě prohlubuje. Na školách je uplatňována i metoda CLIL, některé ze škol jsou zapojeny do mezinárodní spolupráce projektu Erasmus+.

Cizí jazyky jsou vyučovány na všech školách, v rámci možností i na školách speciálních. Uvádíme proto ilustrativní odpověď ZŠ Výmolova (speciální škola), která jasně formulovala své potřeby v této oblasti: „Ve škole se žáci se sluchovým postižením vyučují bilingválně – tedy za použití dvou jazyků – českého jazyka a českého znakového jazyka. Ve vyšších ročnících se přidává anglický jazyk. Žáci s řečovým postižením mají ve vyšších ročnících anglický jazyk.

Vzhledem k základnímu postižení našich žáků je výuka cizího jazyka problematická. Problém dělá i porozumění mateřskému jazyku (čeština) a tím pádem i zvyšování čtenářské gramotnosti.“

2) V čem škola potřebuje pomoc, aby se mohla zlepšit?

Souhrnná charakteristická odpověď:

- *Kvalifikovaní učitelé.*
- *Rodilí mluvčí.*
- *Prostory na dělené hodiny.*
- *Jazykové učebny.*
- *Dotace na financování zahraničních projektů, pobytů, rodilí mluvčí atd.*
- *Více prostoru pro konverzace žáků v cizím jazyce, použití cizího jazyka i v jiných předmětech než jen v hodinách angličtiny, ruštiny nebo němčiny.*
- *Finanční prostředky na sdíleného rodilého mluvčího.*
- *Finanční prostředky na interaktivní pomůcky a software pro výuku cizího jazyka.*
- *DVPP.*
- *Vhodná literatura a pomůcky – moderní metody i technologie.*

- ZŠ Výmolova: Více materiálního vybavení – speciální učebnice pro naše žáky, výpočetní technika a programy.

E) ROZVOJ POTENCIÁLU KAŽDÉHO ŽÁKA V JINÝCH OBLASTECH – DOTAZNÍK PRO ŠKOLY

Popište stručně současný stav rozvoje potenciálu každého žáka ve Vaší škole v následujících oblastech. Těmi jsou:

- rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
- rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (podpora zájmu, motivace a dovedností v oblasti vědy, technologií, inženýringu a matematiky „STEM“, což zahrnuje i EVVO)
- kariérové poradenství v základních školách
- rozvoj digitálních kompetencí a gramotnosti dětí a žáků
- rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka
- rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků, rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků

Popsat můžete dle potřeby např. jen ty oblasti, které potřebujete rozvinout nejvíce (oblasti ve kterých potřebujete nejvíce podpory). V případě potřeby můžete specifikovat Vaše potřeby pro všechny zmíněné oblasti souhrnně.

1) Popište stručně současný stav rozvoje potenciálu každého žáka ve Vaší škole v dalších oblastech, identifikujte příčiny problémů.

Souhrnná charakteristická odpověď:

Školy řeší hlavně problematiku zavedení nové informatiky a to je dost palčivá oblast. Chybí jim kvalifikovaní učitelé i zkušenosti. Na polytechniku nemají vždy odpovídající prostory. Usilovně však pracují na rozvoji všech jmenovaných oblastí. Školy podporují rozvoj digitálních kompetencí, reflektují technické změny ve společnosti i při výuce žáků. Digitální kompetence se u žáků nejvíce rozvíjely v době distanční výuky. Pro jejich uplatnění v běžném provozu je nyní zapotřebí především zmodernizovat počítačovou síť i konektivitu, která je už zastaralá, a stává se, že nefunguje tak, jak je třeba. Školní HW a SW je třeba průběžně udržovat, aktualizovat a modernizovat.

2) V čem škola potřebuje pomoc, aby se mohla zlepšit?

Souhrnná charakteristická odpověď:

Potřeby škol:

- *Finanční podpora k realizaci rekonstrukce počítačové sítě, koupi nových iPadu, k pořádání odborných projektů a v rámci modernizace školy k nákupu dalších potřebných pomůcek.*
- *Učebny a odborníci na informační technologie.*
- *Finance na nákup potřebného vybavení pro výuku informatiky.*
- *Vybudovat polytechnickou učebnu, později i cvičnou kuchyňku a příslušné zázemí a vybavení.*
- *Lépe proškolený pedagogický sbor v oblasti polytechnického vzdělávání (zatím vše závisí na pár jednotlivcích).*
- *Materiální i odborná podpora ve výuce metodou STEM.*
- *Získání kvalifikovaného pracovníka pro EVVO.*
- *Posílení kariérového poradenství také prostřednictvím systémových setkání s odborníky z různých pracovních oblastí.*
- *Doplnění pedagogického sboru o kvalifikované a erudované učitele v oblasti ICT.*
- *Finanční prostředky na projekt rekonstrukce multifunkční učebny (EVVO, ICT).*

Potřeby škol v oblasti ICT se dají shrnout větou: Školy potřebují mít kvalitní „ajťáky“ mezi zaměstnanci, dokázat je zaplatit; mít dostatek peněz, aby škola udržela krok s moderními technologiemi; umět vhodně doprovodit digitalizaci důrazem na vztahy mezi lidmi, morální zásady, lidskost a toleranci.

F) MÁ VAŠE ŠKOLA DALŠÍ DOSUD BLÍŽE NESPECIFIKOVANÉ POTŘEBY?

Odpověď:

ZŠ MŠ Radlická je celkově jsme na hraně prostorových i personálních kapacit. Učitelé jsou vytíženi a nemají již čas ani sílu věnovat se žákům ve volném čase. Prostory již neumožňují dostatečně rozdělovat třídy podle potřeb některých předmětů - Informatika, cizí jazyky, ad.

ZŠ Tyršova: V září 2020 se škola rozrostla o nové pracoviště, MŠ Waltrovka. Navzdory tomu, že se jedná o zcela nové pracoviště, neustále se škola potýká s různými závadami, které berou pedagogům čas a energii. Zbývá rekonstruovat venkovní hřiště a vybudovat zahradu. Škola má úspěchy, které ale vyčerpání pedagogové už nemají čas náležitě prezentovat veřejnosti.

ZŠ a MŠ U Santošky se potýká s nedostatečnými prostory pro polytechniku, chybějící vrátnicí i nedostatkem pedagogů a nepedagogických pracovníků.

ZŠ Nepomucká potřebuje zázemí pro sportovní aktivity žáků a méně naplněné třídy.

ZŠ Pod Žvahovem potřebuje dokončení rekonstrukce budovy a vybavení školy potřebným zařízením.

ZUŠ Popelka potřebuje samostatnou budovu ZUŠ na pobočce Slivenec, taneční sál, koncertní sál nebo síň na Praze 5. Potřebné je i vhodnější a bezpečnější dopravní značení u budovy školy (křižovatka ul. Na Popelce a ul. Vrchlického).

6 SHRnutí POZNATKŮ, ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Výsledky provedených šetření relevantních pro posouzení stavu rovných příležitostí v území a z nich plynoucí základní zjištění a doporučení lze shrnout následovně.

Výsledky dotazníkového šetření potřeb mateřských škol v rámci projektu Šablony I, II a III OP VVV v jednotlivých ORP poukazují na to, že ještě stále je intenzivní podpora inkluzivního vzdělávání spolu s rozvojem sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí dětí velmi potřebná.

Celkově svědčí data o výrazném pokroku napříč celou škálou sledovaných kritérií. V oblasti předškolního vzdělávání se podařilo eliminovat oblasti hodnocené pod republikovým průměrem. V oblasti základního vzdělávání sice zůstávají oblasti hodnocené pod tímto průměrem, sledovat lze ale výrazný celkový pokrok. Některé oblasti mají kolísající, či stagující hodnocení.

Například se drobně zhoršilo vnímání bezbariérovosti škol, vnímání vybavení kompenzačními pomůckami i asistenty pedagoga, schopnosti připravit opravdu všechny žáky na přechod do dalšího navazujícího vzdělávání, i vnímání rozdílů mezi žáky učiteli tvořivým způsobem i vedení žáků k odpovědnosti a uvědomění si svých práv i povinností.

Zlepšení lze dosáhnout například prostřednictvím větší spolupráce škol na území Prahy 5, sdílením zkušeností a dobré praxe. Vhodnou platformu pro pokračující rozvoj takové spolupráce představuje především projekt MAP II a na něj navazující projekty, které budou pokračovat v započatém místním akčním plánování rozvoje vzdělávání.

Kodex školy

Mateřské a základní školy naplňují kritéria Kodexu školy (rovnosti příležitostí ke vzdělávání všech dětí a žáků) zhruba mezi hodnocením zcela a téměř zcela.

Školy hlavního vzdělávacího proudu specifikovaly následující problémy, které jim ztěžují dosahování kritérií Kodexu:

Obecně školy upozorňují na nedostatečné materiální a technické vybavení (i během distanční výuky) a personální zajištění svého provozu, zejména v oblasti tzv. pomocných profesí (školní psycholog, sociální pedagog, speciální pedagog). Nedostatek je ale i pedagogů a asistentů pedagoga na trhu práce, školy si proto nemohou vybírat ty nejvhodnější kandidáty. Při naplňování Kodexu se občas potýkají se začleněním žáků s nižšími kognitivními schopnostmi. Problémem může být i skryté záškoláctví a nespolupracující rodiče. V oblasti péče o děti a žáky s odlišným mateřským jazykem chybí metodiky i přesné rozlišování, kdo je cizinec, kdo je dítě-žák s odlišným mateřským jazykem a kdo skutečně potřebuje pomoc s českým jazykem.

Půjdeme-li do detailu, objeví se další požadavky na zázemí. V mateřských školách chybí ve třídách klidné relaxační koutky pro děti s ADHD, PAS a podobnými problémy. Prostor tříd není možné trvale oddělit. Pro děti, které po obědě neusnou, je obtížné vytvořit prostor pro jinou klidnou práci, aniž by byly rušeny spící děti. Pro děti s ADHD naopak chybí prostor, kde by nebyly při odpočinku rušeny okolními podněty.

Pro účinnou a trvalou podporu dětem bez podpůrných opatření stanovených ŠPZ (tedy pro podporu ve st. 1 a 2) chybí ve třídách další pomocný pracovník. Měl by být standardem v každé třídě. Problémy činí v MŠ např. absence speciálního pedagoga – je obvykle nad rámec Phmax školy. Přítomnost Asistentů pedagoga je vázána na podpůrná opatření – v počtu dětí např. 28 na třídě by byla žádoucí přítomnost AP i bez podpůrných opatření.

Problémy působí také:

- **Nadměrný počet dětí ve třídě či vysoký počet dětí s OMJ (např. MŠ Podbělohorská až 25%)**
- **Dlouhé termíny pro vyšetření dítěte v SPC nebo PPP**
- **Neochota rodičů připustit, že jejich dítě se SVP (speciálně vzdělávacími potřebami) potřebuje pomoc od odborníků a následně i pomoc asistenta pedagoga - nezáměr některých rodičů o spolupráci se školou**
- **Malá znalost problematiky dětí s OMJ (cizinců) a dětí s potřebou podpůrných opatření**
- **Existence výběrových škol v okolí, které si vybírají k zápisu děti a žáky dle určitého klíče (schopností)**
- **Nadměrná administrativa při vykazování**

- **Nepřiměřené nároky na pedagogy – vzdělávání dětí nadaných, dětí s OMJ a dětí s potřebou podpůrných opatření, pedagogové jsou přetížení**
- **Chronický nedostatek pedagogů na trhu práce**
- **Nedostatek i nízká odbornost asistentů pedagoga**
- **Je třeba zajistit, aby odborníci (speciální pedagog, psycholog, pracovník pro děti s OMJ, logoped, ergoterapeut, a dále dle konkrétní potřeby dvojjazyčný asistent, asistent pedagoga) byli standardní součástí předškolních zařízení. Pokud si MŠ tyto odborníky nehradí ze šablon, nemá na ně nárok, ani na ně nemá finanční prostředky, v důsledku toho tito pracovníci působí 2 roky a pak odejdou**
- **Pasivita některých pedagogů a ostatních zaměstnanců**
- **Bezbariérovost**
- **Pandemie**

Školy hlavního vzdělávacího proudu potřebují pomoc s:

Školy hlavního proudu potřebují překonat problém, kdy inkluze byla začata, ale nedostávají se na ni prostředky (šetří se na AP i jinde, další možnosti podpory – psycholog, sociální pedagog, speciální pedagog, tandemoví učitelé – nejsou pořádně právně zakotveny). Škola ze státních prostředků přímo nedostává na tyto pracovníky finance, projektové financování pak klade značné nároky např. i na vzdělání těchto zaměstnanců, které je těžko v praxi vůbec sehnat. Sama pracovní pozice je ale pouze dočasná, nesystémová a málo ohodnocená.

Mateřským školám pak chybí také finanční prostředky na pravidelné a dlouhodobé supervize, vzdělávací semináře pro „sborovnu“ – pro všechny pedagogy najednou. I mateřské školy by měli mít možnost, v době vedlejších školních prázdnin, být uzavřeny a soustředit se na pořádání teambuildingů, společných školení apod.

Školy potřebují:

- **Snížit počty dětí na třídách**
- **Škola musí vytvářet podmínky pro děti se SVP, využívat všech možností personální podpory tj. školní asistenti nebo dvojjazyční asistenti atd.**
- **Získávat asistenty pedagoga s odbornými znalostmi a vhodnými zkušenostmi.**
- **Dostatečné a kvalifikované personální zajištění – motivovaní a v oblasti práce s žáky s PO, OMJ apod. erudovaní pedagogové + odborníci (speciální pedagog, sociální pedagog, dvojjazyčný asistent/i na celý úvazek, školní psycholog na částečný úvazek) + asistenti pedagoga (motivovaní, s vhodným vzděláním)**
- **Dále by se hodil „ajták“ na plný úvazek a člověk, který administruje vybrané projekty od A do Z tj. hlavně posily v oblasti lidských zdrojů**

- **Absolvovat více školení s touto problematikou ideálně pro celý pedagogický kolektiv, mít možnost metodického vedení pedagogů, nákupu pomůcek a materiálů**
- **Získat finanční prostředky na vzdělávání pedagogů**
- **Vybudování pojezdny plošiny či výtahu v budově školy**
- **Získání větší důvěry rodičů v postupy školy - prioritou školy musí být spolupráce s rodiči**

Kvantitativní indikátory Metodiky rovných příležitostí (MŠMT)

Kvantitativní indikátory Metodiky rovných příležitostí MŠMT jsou průběžně sledovány. Všeobecným vyplývajícím poznatkem však je, že v souhrnu nesevřdí získané poznatky o závažném nárůstu nerovnosti, který by vyplýval z nevhodného systémového nastavení školské soustavy. Školy spíše kompenzují některé negativní jevy vyplývající z vývoje rezidenční struktury území a složení obyvatelstva, které jsou ovlivňovány širšími socioekonomickými faktory, promítajícími se do procesu bytové výstavby, urbanizace, komercializace některých lokalit i přesunu části obyvatel na předměstí, či do oblastí s nižšími náklady na bydlení. Pozorovat lze poněkud zpožděný rozvoj školské infrastruktury, následující s jistým odstupem demografický vývoj v oblasti i rozvoj a využití bytového fondu. Prvořadým úkolem je v tomto ohledu zajišťovat především odpovídající kapacitu škol. V důsledku probíhající bytové výstavby se zcela logicky mohou projevit sociální, kulturní i ekonomické rozdíly mezi obyvateli starší a nové zástavby i rozdíly mezi vlastníky a nájemníky bytů. Školy na území SO MČ Prahy 5 proto přistupují ke vzdělávání cíleně jako k jedné z cest k podpoře sociální inkluze napříč společnostmi a také jako k hlavnímu nástroji prosazování rovných příležitostí pro rozvoj všech dětí a žáků. Takto lze minimalizovat případný negativní dopad popsanych změn.

Pozorována a sledována je také koncentrace dětí a žáků s OMJ. V souvislosti s obecnými demografickými trendy i polohou MČ v širším centru Prahy dochází k nárůstu počtu dětí a žáků s OMJ. Jejich rozložení napříč školami i třídami škol je sledováno, ovlivněno však je především výše zmíněnými externími faktory.

V posledních několika měsících se ale uplatňují především silné geopolitické faktory. 24. 2. 2022 zahájila Ruská federace vojenské operace proti Ukrajině, následné tvrdé boje přinutily miliony Ukrajinců opustit své domovy a spustily velkou uprchlickou vlnu. Prakticky ze dne na den se na území hl. m. Prahy objevila nová silně znevýhodněná skupina dětí a žáků prchajících před válečným konfliktem na Ukrajině. Nyní je ještě příliš brzy na to, abychom mohli tuto skupinu a její potřeby analyticky popsat, lze však předpokládat, že přinejmenším v krátkodobém horizontu může tato skupina znatelně ovlivnit české školství. Během jednoho jediného měsíce byly prakticky vyčerpány téměř veškeré volné kapacity mateřských a základních škol v Praze dětmi a žáky uprchlíky.

Potřeby MŠ

V oblasti rovných příležitostí

Mateřské školy potřebují:

- Přítomnost dalších odborníků z praxe (speciální pedagog, psycholog, logoped, ergoterapeut,...) by měla být pro všechny standardem.
- Možnost snížení počtu dětí ve třídách bez snížení přidělu finančních prostředků pro školu.
- Personální posílení tak, aby po celou dobu provozu MŠ byly v každé třídě MINIMÁLNĚ 2 dospělé osoby, pedagog a pomocný personál (např. chůva). A současně zachovat podpůrná opatření indikovaná PPP.
- Finanční prostředky na asistenta pedagoga.
- I nadále financovat spec. pedagoga a dvojjazyčného asistenta. Podpora dětí cizinců sice v současné době přichází z MŠMT, ale týká se jen cizinců předškoláků. Tato podpora je nedostatečná. Dítě cizinec může mluvit lépe česky než dítě s českým občanstvím, pro které ale není ČJ rodným jazykem.
- Získat systematickou podporu psychologa, který by navštěvoval pravidelně MŠ, např. 2-3 x do měsíce mohl pozorovat děti, pedagogové by mohli konzultovat své postupy, byl by nápomocen při jednání s rodiči při řešení výchovných problémů.
- Stále zlepšovat individualizaci pro začlenění dětí se spec. potřebami.
- Vzdělávání pedagogů formou DVPP a odborné literatury, konzultací s psychologem.
- Zlepšovat spolupráci s PPP a SPC.

Potřeby ZŠ

V oblasti rovných příležitostí

Základní školy potřebují:

Vzhledem k navyšujícímu se počtu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a s OMJ je pro školy důležitá další odborná pomoc (asistent pedagoga, logoped, psycholog). Pro zajištění individuální péče by bylo ideální snížení počtu dětí v jednotlivých třídách, nepřetěžování pedagogů (např. administrativou), aby mohli svůj čas věnovat dětem/žákům a přípravě výuky.

Školy potřebují více mentoringu a supervize od odborníků, aby pedagogové byli schopni více řešit problémy s chováním ve své třídě, uměli vést rozhovor a komunikaci s "problémovými" rodiči a uměli se úspěšně zbavovat frustrace z nahromaděných úkolů, problémů a emocí - předcházet syndromu vyhoření.

Školy potřebují také možnost pravidelného a dlouhodobého působení školního

psychologa, školního speciálního pedagoga, psychiatra a sociálního pedagoga - dosud byli placeni výhradně z Šablon a přímých PO + snížený úvazek pro metodika prevence a výchovného poradce.

Školy musejí mít v případě inkluze možnost kam se reálně obrátit pro skutečnou radu a reálnou včasnou pomoc, nesmějí se automaticky ocitnout na pranýři jen proto, že s některým žákem nedokáží pracovat.

Další potřeby škol:

- Vybudování kvalitního zázemí pro školní poradenské pracoviště, prostředky na financování školního psychologa na plný úvazek.
- Méně administrativy, větší klid na práci s kolektivem pedagogů a profesní růst všech.
- Posílení postavení školy v oblasti komunikace s poradnou.
- Kvalifikovaní pomocníci v oblastech práce se žáky se SVP – asistenti pedagoga, tlumočníci cizích jazyků, dvojjazyční asistenti pedagoga (měli by být financováni systémově formou trvalého úvazku).
- Rozšíření pedagogického sboru.
- Více personálu pro doučování českého jazyka a doučování žáků ohrožených školním neúspěchem
- Zrychlení spolupráce se ŠPZ v zájmu žáků.
- ZŠ a MŠ Slivenec - Navýšení kapacity školy velký počet žáků ve třídách znesnadňuje inkluzi
- ZŠ Grafická - Finanční prostředky na didaktické pomůcky
- ZŠ Grafická - Finanční prostředky na jazykové dovedení pedagogický pracovníků
- ZUŠ Popelka: Chybí bezbariérový přístup do přízemí školy i do vyšších pater. Chybí případné značení pro potencionální nevidomé žáky a studenty. Škola nemá školního psychologa.

Závěrečné doporučení

Pokračovat v započatém procesu místního akčního plánování rozvoje vzdělávání, propojujícím všechny důležité aktéry v této oblasti se zřizovateli škol, MČ i MŠMT. Takto lze zajistit, že budou potřeby rozvoje vzdělávání průběžně sledovány a diskutovány relevantními aktéry, což je první podmínkou k jejich úspěšnému naplnění.

Nejdůležitější doporučení k řešení na obecné systémové úrovni jsou

- Snížit počet dětí a žáků ve třídách (skupinách) / na pedagoga.
- Podporovat zrychlení pedagogické diagnostiky a zlepšení spolupráce s poradenskými pracovišti.
- Podporovat systémová řešení začlenění dětí a žáků s OMJ do českých škol.
- Personální podpora v podobě zajištění dostatečného množství a kvality pedagogů a pracovníků zajišťujících inkluzi včetně asistentů pedagoga.
- Podporovat rozvoj školních poradenských pracovišť

Nejdůležitější doporučení v oblasti rovných příležitostí na úrovni MAP jsou

- Pokračovat v dosavadní spolupráci a podpoře rovných příležitostí dlouhodobě
- Podporovat usnadnění přechodu mezi jednotlivými stupni vzdělávání.
- Zprostředkovávat vzdělávací a osvětové aktivity pro pedagogy i rodiče.
- Zprostředkovávat informace o metodické podpoře oblasti práce s dětmi a žáky se SVP, s OMJ, distanční výuce.